

1902y_az_qiyabiQ2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1902y İqtisadi fikir tarixi

1 Varron nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- bunların hamısı doğrudur
- qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməməsinə
- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- qul əməyinin ixtisaslaşmasına

2 Sokrata görə:

- hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
- filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- əmlak fərfi saxlanılmalıdır
- elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
- özün-özünü dərk et

3 Pul yalnız iki-dəyər ölçüsü və tədavül vasitəsi funksiyasını yerinə yetirməlidir fikri kimə məxsusdur?

- İbn Xəldun
- Aristotel
- Platon
- Makiavelli
- Konfutsi

4 İqtisadi nəzəriyyənin ilkin inkişaf mərhələlərini tarixi ardıcılıqla göstərin:

- fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm, merkantilizm
- qədim dövr, orta əsrlər, merkantilizm, fiziokratizm
- klassik məktəb, marksizm, merkantilizm, fiziokratizm
- merkantilizm, marksizm, klassik məktəb, fiziokratizm
- merkantilizm, fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm

5 İqtisadi nəzəriyyələrin meydana gəlməsi üçün səciyyəvidir:

- təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti
- tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı
- bunların hamısı doğrudur

6 İqtisad elminin tarixi:

- bunların hamısı
- məktəb və istiqamətlərin nəzəri və praktiki hakimiyyətinin fasiləsiz yığılmasının xronoloji şərhidir
- iqtisadi fikir, nəzəriyyə və konsepsiyaların yaranmasının, inkişafının bir ideya və metodologiyadan digərinə keçidin tarixi prosesidir
- iqtisadiyyatın əsas prinsiplərinin axtarılıb tapılmasıdır
- iqtisadçıların iqtisadiyyatın fəaliyyət mexanizmini başa düşmək cəhətdən tarixidir

7 Xammurapinin islahatlarında qulların borc verilməsi hansı müddəti əhatə edirdi?

- altı il
- üç il
- beş il

- iki il
- dörd il

8 Bazara qədərki dövrün mütəfəkkirləri öz tədqiqatlarında nəyə üstünlük verirdilər:

- natural təsərrüfat münasibətlərinə
- əmtəə-pul münasibətlərinə
- ticarət kapitalına
- sələm kapitalına
- sənaye kapitalına

9 Aristotel xrematistikanı necə izah edirdi?

- natural təsərrüfat kimi
- əkinçilik kimi
- sənətkarlıq kimi
- varidat, sərvət əldə etmək və pul toplamaq kimi
- xırda ticarət kimi

10 Təbii hüquq nəzəriyyəsi hansı ölkədə yaranmışdır?

- Monqolustanda
- İtaliyada
- Çində
- Hindistanda
- Yaponiyada

11 Qədim Roma üçün xarakterik əlamət:

- xarici ticarət,dövlət gəlirləri haqqında ideyalar
- bərabərlik, ədalətlik, xüsusi mülkiyyət məsələləri
- bunların hamısı
- ekvivalent mübadilə, dəyər, qiymət, mənfəət haqqında fikir
- qul əməyindən istifadə və onunla əlaqədar olaraq əmələ gələn iqtisadi münasibətlər

12 İqtisadi fikir və konsepsiyalar hansı zərurətdən yaranmışdır:

- maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- bunların hamısı doğrudur
- tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı
- əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti

13 Kolumella nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməsinə
- bunların hamısı doğrudur
- qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- qul əməyinin ixtisaslaşmasına

14 Aristotərə görə:

- hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
- filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- əmlak fərqi saxlanılmalıdır
- elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
- özün-özünü dərk et

15 İqtisadi nəzəriyyənin inkişafında bazis rolunu oynayan təlim:

- ekonomiks
- marksist siyasi iqtisad
- qədim dövrün iqtisadi təlimləri
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad

16 Kim dövlətin gücünü əhəlinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində görürdü?

- Platon
- Aristotel
- İbn Xəldun
- Konfutsi
- Makiavelli

17 İqtisadi təlimlər tarixi nəyi öyrənir?

- maddi nemətlərin istehsalı zamanı insanlar arasındakı münasibətləri
- iqtisadi hadisə və proseslərin tarixi dövrləşməsini
- cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərini
- iqtisadi həyatda və sosial sferada baş verən dəyişikliklərlə əlaqədar sistemlərin birinin digəri ilə əvəz olunmasının qanunauyğunluqlarını və dövrləşmə prosesilə bağlı olan insanlar arasındakı davranış qaydalarını
- tarixi inkişafın ayrı-ayrı dövrlərində irəli sürülən ümumbəşəri iqtisadi dəyərlərin mənimsənilməsini

18 Qədim Misirdə əmək resurslarından məqsədyönlü istifadə nəyə səbəb olmuşdu?

- vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
- irriqasiya işlərinin aparılmasına
- qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
- məhsuldar torpaq sahələrinin hesabının aparılmasına
- əhəlinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması

19 Aşağıdakı fikirlərdən hansı metodologiyayı tamamlayır:

- bunların hamısı doğrudur
- elmin fəlsəfəsidir
- tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

20 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aiddir:

- Nefertinin peyğəmbərliyi
- "İluserin kəlamları"
- Bunların hamısı
- "Nəsihətlər"
- "Çobanın nağılları"

21 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotelə aid deyil:

- "Afina siyasəti"
- "Praktika"
- Bunların hamısı
- "Nikomaxun etikası"
- "Qanunlar"

22 Arxaşastrə traktatında hansı qadağalar qoyulurdu?

- Tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

- Məhsulların qaçaqmalçılıq yolu ilə daşınmasına görə
- Məhsulların istehsal olunduğu yerlərdə satıldığına görə
- Məhsulların bazarda satılmadığına görə
- Bunların hamısı

23 Arxaşastra traktatında aşağıdakılardan hansına üstünlük verilirdi:

- Bunların hamısı
- əsas diqqətin təsərrüfatına və dövlət başçısının siyasətinin verilməsinə
- düzgün idarəçilik vasitəsi ilə dövlət sərvətinin artırılmasına
- dövlət əmlakının oğurlanması ilə mübarizə aparılması
- ideal dövlətin idarə edilməsi üzrə ümumi təkliflərin verilməsinə

24 ən sadıq insanların ictimai funksiyası onların təbii qabiliyyətinə görə müəyyən olunur:

- Aristotel
- Platon
- Demokrit
- Sokrat
- Katon

25 Akvinski və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir
- mübadilə vasitəsidir
- tədiyyə vasitəsidir
- kortəbii meydana gələn əmtəədir
- qeyri-məhsuldar əmtəədir

26 Metodologiya nədir?

- bunların hamısı doğrudur
- elmin fəlsəfəsidir
- tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

27 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotelə aiddir:

- "Nikomaxun etikası"
- "Siyasətnamə"
- "Dövlət"
- "Qanunlar"
- "Ev qurumu"

28 ən sadıq adamlar və ən məşhur əsgərlər əkinçilər arasından çıxır kəlamının müəllifi kimdir?

- Sokrat
- Demokrit
- Aristotel
- Platon
- Katon

29 Arxaşastra traktatında kimlərin vergilərdən azad olunması göstərilirdi?

- tacirlərin
- hökmdarların
- bunların heç biri
- muzzdlu əməklə məşğul olanların

- nəzarətçi məmurların

30 Arxaşastra traktatında hansı elmin öyrənilməsi nəzərdə tutulmamışdı?

- idarəetmə
 fəlsəfə
 məntiq
 dini təlim
 iqtisadiyyat

31 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aid deyil:

- "Əkinçilik haqqında"
 "İluserin kəlamları"
 Nefertinin peyğəmbərliyi
 "Çobanın nağılları"
 "Nəsihətlər"

32 Qədim Misirdə əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı nəyə səbəb olmuşdur:

- vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
 əhalinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması
 iri qasiya işlərinin aparılmasına
 qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
 məhsuldar torpaq sahələrinin hesabatının aparılmasına

33 Aristotel və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- tədiyyə vasitəsidir
 mübadilə vasitəsidir
 insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir
 qeyri-məhsuldar əmtəədir
 kortəbii meydana gələn əmtəədir

34 İqtisadi təlimlər tarixinin metodoloji əsasını nə təşkil edir?

- tələbatların artması qanunları
 iqtisadi təlimlər tarixinin öyrənilməsinin metodoloji əsasını yeni iqtisadi nəzəriyyələrin mahiyyətinin daha dərinlən mənimsənilməsi üçün keçmiş nəzəriyyələrin öyrənilməsi dialektikası
 cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərinin inkişafı
 cəmiyyətin siyasi quruluşu
 iqtisadi formasıyalar və onların bir-biri ilə əvəz olunması

35 Misirdə dövlət təsərrüfatının yüksək səviyyədə mərkəzləşməsi hansı iqtisadi münasibətlərin inkişafına mənfi təsir göstərmirdi:

- əmək resurslarının bölgüsünün
 xüsusi mülkiyyətin
 bunların hamısı
 əmək resurslarından çevik istifadə olunmasının
 əmtəə-pul münasibətlərinin

36 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Katon hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması
 torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi
 torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
 quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması
 yaxşı mülkədar olmaq naminə əlavə hesab olunanların hamısının satılmasını

37 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aiddir:

- əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
- bunların hamısı
- bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

38 Qədim Hindistana aid deyil:

- kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
- müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
- emalatxanalarda müzdlü əməkdən istifadə olunması
- tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri
- qul əməyinin hər cür sərvətin mənbəyinin təşkil olunmasının əsaslandırılması

39 Qədim Babilistana aiddir:

- bunların hamısı
- müzdlü əməkdən istifadə olunması
- dövlətin təsərrüfata nəzarəti
- xüsusi mülkiyyətin qorunması
- sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması

40 İqtisadi nəzəriyyələr sistemində metodoloji əhəmiyyət kəsb edən nəzəriyyə hansıdır:

- təkrar – istehsal nəzəriyyəsi
- bölgü nəzəriyyəsi
- marjinalist nəzəriyyəsi
- marksist nəzəriyyəsi
- dəyər (qiymət) nəzəriyyəsi

41 Aristotelin yaşadığı dövrün xarakterik xüsusiyyəti odur ki:

- həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir
- həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhəlinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
- həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir
- həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır

42 Men-tszi traktında qeyd olunur ki:

- iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsilə sabitləşdirilməlidir
- Allah dünyanın ilkin səbəbidir
- yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çəkişmələrdir
- dövlət xərclərində qənaətçil olmalı
- əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır

43 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aid deyil:

- əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
- tacirlərin öz aralarında məhsulları ucuz və ya baha satmasına görə razılığa gəlmələri
- gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

44 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Varron hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi

- torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
- mövsümü işlərdə maddəli işçilərin əməyindən istifadə olunmalı
- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması
- quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması

45 Aristotelin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir
- həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhalinin bir qrupunun işə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
- həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir
- həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır

46 Platon hesab edirdi ki, dövlət üç təbəqədən ibarət olmalıdır ki:

- kapitalistlər, proletariat, xırda burjuaziya
- torpaq mülkiyyətçiləri, məhsuldar sinif, bəhrəsiz sinif
- fironlar, kahinlər, zadəganlar
- hökmdar və filosoflar, hərbiçilər və əkinçilər, sənətkarlar və tacirlər
- fəhlələr, kəndlilər, sənətkarlar

47 Qədim Hindistana aiddir:

- bunların hamısı doğrudur
- kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
- müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
- emalatxanalarda maddəli əməkdən istifadə olunması
- tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

48 Quan-tszı traktında qeyd olunur ki:

- iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsilə sabitləşdirilməlidir
- əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır
- Allah dünyanın ilkin səbəbidir
- yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çəkişmələrdir
- dövlət xərclərində qənaətçil olmalı

49 Qədim Babilistana aid deyil:

- qul əməyindən borcların alınub-verilməsində istifadə
- sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması
- maddəli əməkdən istifadə olunması
- dövlətin təsərrüfata nəzarəti
- xüsusi mülkiyyətin qorunması

50 Qədim Misirdə sələmçiliyin meydana gəlməsinin səbəbi nə olmuşdur:

- təsərrüfatın natural xarakter daşması
- əyan mülkiyyətinin əmələ gəlməsi
- əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı
- dövlət təsərrüfatının idarə olunma sistemi
- qul əməyindən borcların verilməsi və alınmasında istifadə

51 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmamışdır:

- Nizami-al Mülk, N.Tusi
- N.Tusi, M.Fizuli
- İbn-Xəldun, Xətai

- İbn-Xəldun, N. Vəzirov
 N. Gəncəvi, N. Tusi

52 O həm də fiskal funksiyanı yerinə yetirir:

- cizyə
 xərac
 fitrə
 zəkat
 xüms

53 Qurani- Kərimdə ən ali davranış:

- sələmçilik prinsipi
 tarazlıq prinsipi
 aşkarlıq prinsipi
 faydalılıq prinsipi
 nadirlik prinsipi

54 Qurani- Kərimdə öz əksini tapmışdır:

- bunların hamısı
 sələm kapitalının inkişafına hədd qoyulması
 sələm faizinin qadağan edilməsi
 ədalətli tənzimləmə tədbirləri
 ekvivalent mal mübadiləsi

55 İslam iqtisadi fikirlərinin əsasında nə dururdu:

- bunların hamısı
 azadlıq və bərabərlik
 xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlığa
 əhaliyə vergi qoyulması, dövlətin varlandırılması
 alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq

56 Dini kitabların tədqiqat obyektinə aiddir:

- sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
 materialist baxışların inkar olunması
 bunların hamısı doğrudur
 əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması
 ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi

57 İslam dini iqtisadi problemlərinin mahiyyətində nə dururdu:

- sələmçilik prinsipi
 tarazlıq prinsipi
 aşkarlıq prinsipi
 faydalılıq prinsipi
 nadirlik prinsipi

58 Müqəddəs dini kitabların təhlil dairəsinə daxil deyil:

- ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi
 sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
 bunların hamısı doğrudur
 materialist baxışların inkar olunması
 əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması

59 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmışdır:

- Nizami-al Mülk, N.Tusi
- N.Gəncəvi, N.Tusi
- N.Tusi, M.Fizuli
- İbn-Xəldun, M.Füzuli
- İbn-Xəldun, İ.Nəsimi

60 Həddi və vaxtı müəyyən olunmuş malın qırxdan bir hissəsi hansı vergidir?

- cizyə
- xərac
- fitrə
- zəkat
- xüms

61 əldə olunan qənimət, qazanc və illik gəlirin beşdə bir hissəsi hansı vergi növüdür?

- xüms
- zəkat
- xərac
- fitrə
- cizyə

62 Aşağıdakılardan hansı torpaq vergisidir?

- xüms
- cizyə
- fitrə
- xərac
- zəkat

63 İbn Xəlduna görə:

- o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır
- o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir
- özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

64 Feodal dövrünün iqtisadi fikrinin formalaşması və inkişafına təsir göstərən amil:

- bunların hamısı doğrudur
- natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
- dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
- iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma

65 Orta əsrlərin iqtisadi fikri hansı iqtisadi münasibətlərin təsiri altında formalaşmışdır:

- hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma
- dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
- natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
- iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- bunların hamısı doğrudur

66 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır

- nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir
- o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

67 İslamın müqəddəs kitabı olan Qurani-Kərim də hansı fəaliyyət qadağan edilir?

- borc verib faiz almaq, sələmçilik
- azadlıq və bərabərlik
- yoxsulluq və onun aradan qaldırılması
- xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlıq məsələləri
- alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq

68 İbn Xəldunun elmi nailiyyətlərini müəyyən edin:

- Bunların hamısı
- Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhinin verilməsi
- Dövlət büdcəsinin aktiv balansını inkişaf etdirməsi
- Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirməsi
- Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirməsi

69 Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil - fikrinin müəllifi kimdir?

- N.Gəncəvi
- N.Tusi
- Aristotel
- İbn Sina
- İbn Xəldun

70 Nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə oluması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir. Nə ki, təbiidir, o dəyişilməzdir tezisinin müəllifi kimdir?

- Aristotel
- N.Tusi
- N.Gəncəvi
- İbn Xəldun
- İbn Sina

71 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri odur ki:

- Dövlət büdcəsinin aktiv balansını inkişaf etdirmişdir
- Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhini vermişdir
- Bunların hamısı
- Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirirdi
- Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirirdi

72 İqtisad elminin predmetini xarakterizə edən təriflərdən N.Tusiyə aid olanını seçin:

- istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
- heç biri
- insanların tələbatını öyrənən elmdir
- ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
- insanların davranışını öyrənən elmdir

73 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Azərbaycan mütəfəkkiri kim olmuşdur?

- İbn Xəldun
- Ş.İ.Xətai

- N.Tusi
- Əl Fərabî
- İbn Sina

74 Azərbaycanın tarixi, sosial- iqtisadi, siyasi və mənəvi həyatını öyrənən mənbə:

- "Siyasətnamə"
- "Müqəddimə"
- "Əxlaqi-Nasir"
- "Avesta"
- "Kitabi-Dədə Qorqud"

75 Azərbaycanın kapitalizm formasıyasına keçməməsi fikrinin qeyri elmi olmasını tarixi faktlarla əsaslandıran alim:

- Ə Sumbatzadə
- T.Vəliyev, A.Həsənov
- A.Bakıxanov, H.Zərdabi
- M.Axundov, N.Vəzirov
- Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov

76 Mətləül-Etiqad əsərinin müəllifi kimdir?

- Nəsimi
- M.Füzuli
- N.Gəncəvi
- İbn Xəldun
- Nizami-al-Mülk

77 Aşağıdakı iqtisadçı alimlərdən hansı Azərbaycan iqtisadi fikir tarixini tədqiq etmişdir:

- A.Bakıxanov, H.Zərdabi
- T.Vəliyev, A.Həsənov
- Bunların hamısı
- Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov
- M.Axundov, N.Vəzirov

78 Müqəddimə əsərinin müəllifi kimdir?

- Nəimi
- Fəzlullah Rəşid-əd-Din
- Həsənoğlu
- İbn Xəldun
- Nizami-al-Mülk

79 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır:

- "Siyasətnamə"də
- "Əxlaqi-Nasir"də
- "Avesta"da
- "Kitabi-Dədə Qorqud"da
- "Müqəddimə"də

80 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Şərqi mütəfəkkiri kim olmuşdur?

- İbn Xəldun
- N.Gəncəvi
- N.Tusi

- Əl Fərabî
 İbn Sina

81 N.Tusi İctimaiyyət i necə izah edirdi?

- insanların tələbatını öyrənən elmdir
 ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
 heç biri
 istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
 insanların davranışını öyrənən elmdir

82 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etmişdir:

- elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
 elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
 Bunların hamısı
 tarixi-məntiqi metod
 müqayisəli təhlil

83 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb etməyən cərəyan hansı olmuşdur?

- bunların hamısı
 merkantilizm
 fiziokratizm
 rasionallizm
 idealizm

84 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Demokrotə aiddir:

- görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır
 Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir
 ictimai qanunların özü "təbii qaydalar" qanunlarıdır
 pul qeyri-faydalı sərvətdir
 malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

85 Aşağıdakı əsərlərdən hansı N.Tusiyə məxsusdur:

- "Müqəddimə"
 "Siyasətnamə"
 "Siyasət"
 "Qanunlar"
 "Maliyyə haqqında traktat"

86 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən cərəyan hansı olmuşdur?

- marksizm
 fiziokratizm
 merkantilizm
 rasionallizm
 idealizm

87 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Nizam-al Mülkə məxsusdur:

- "Müqəddimə"
 "Siyasətnamə"
 "Siyasət"
 "Qanunlar"

- "Maliyyə haqqında traktat"

88 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

- görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır
 Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir
 ictimai qanunların özü "təbii qaydalar" qanunlarıdır
 pul qeyri-faydalı sərvətdir
 malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

89 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etməmişdir:

- tarixi-məntiqi metod
 elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
 müqayisəli təhlil
 elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
 iqtisadi -riyazi üsullar

90 H.Zərdabinin fikrinə görə:

- əmtəələrin qiymət səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir
 tələbin səviyyəsi əmtəələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir
 tələb və təklif əmtəələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir
 əmtəələrin qiymət səviyyəsi əhalinin yaşayış səviyyəsini müəyyən edir
 təklifin səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir

91 Səfəvi feodal dövlətinin iqtisadi siyasətdə öz ifadəsini tapmış fikir:

- ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması
 bunların hamısı
 vergi islahatları yolu ilə sınıfların mənafelərinin balanslaşdırılması
 ölkə daxilində sosial münaqişələrin ləğvi
 ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

92 Nizami Gəncəvinin Xəmsəsində öz əksini tapmış fikir:

- maddi dəyərlər yaradan insanların bütün fəaliyyətinin sərvət hesab etməsi
 Feodal cəmiyyətinin nöqsanlarının göstərilməsi, mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi
 Cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyünün, hərəsliyinin öz əksini tapması
 Pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi
 Əməyin ictimai funksiyası

93 N.Tusin iqtisad elminə gətirdiyi yenilik:

- cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir
 iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır
 O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
 O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
 qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil

94 Aşağıdakı fikirlərdən hansı İ.Nəsimiyə aiddir:

- O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir
 O,dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun ideali ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı keyfiyyətlərinə malik hökumətdir
 O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi
 O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi
 O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi

95 Zərdüşlüyün qanunlar toplusuna aid olan fikri seçin:

- dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur
- əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
- bunların hamısı
- həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
- torpağa məhəbbət, onun münbütliyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi

96 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Nizam-al Mülkə aiddir:

- vergi islahatları yolu ilə siniflərin mənafələrinin balanslaşdırılması
- ölkə daxilində sosial münaqişələrin ləğvi
- ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması
- mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi
- ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

97 Aşağıdakı fikirlərdən hansı M.Füzuliyə aiddir:

- O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi
- O,dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun ideali ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı keyfiyyətlərinə malik hökumətdir
- O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir
- O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi
- O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi

98 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

- cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir
- O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
- O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
- qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil
- iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır

99 Aşağıdakılardan hansı Nizami Gəncəvinin iqtisadi baxışlarından biridir:

- Onun əsərlərində təbiəti, cəmiyyəti və insanı öyrənməyi başlıca vəzifə hesab etməklə insanın insanla, insanın cəmiyyətlə, cəmiyyətin isə təbiətlə ahəngdar inkişafının mümkün olması ideyası irəli sürülmüşdü
- Onun əsərlərində feodal cəmiyyətinin nöqsanları göstərilir, mərkəzləşdirilmiş dövlət ideal siyasi quruluş hesab edilirdi
- Onun əsərlərində cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyü, hərəsliyi öz əksini tapmışdı
- Onun əsərlərində pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi xüsusi rol oynamışdı
- Onun əsərlərində əməyin ictimai funksiyası öz əksini tapmışdı

100 Avestanın əsas müddəələrindən biri yalnızdır:

- əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
- orada ekvivalent mal mübadiləsi, pul tədavi, mübadilə, rəqabət və s. ifadələr şərh edilir
- həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
- torpağa məhəbbət, onun münbütliyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi
- dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur

101 əkinçilik bütün peşələrin anasıdır- tezisinin müəllifi kimdir?

- A.Smit
- Ksenofont
- U.Petti
- Aristotel

A.Monkreyen

102 Merkantilistlər nəyi əsas götürüdürlər:

- millətin mənafeyini
- dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- ekvivalent mübadiləni
- qeyri-ekvivalent mübadiləni

103 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- bunların hamısı
- induktiv və deduktiv
- təhlil və sintez
- məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- təsvir etmək və təsnifləşdirmək

104 İqtisad elmi öz başlanğıcını hansı məktəbdən götürür

- monetarizm
- merkantilizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- marjinalizm
- klassik siyasi iqtisad

105 İlk merkantilistlər sərvətin hansı yolla artırılmasını əsas götürüdürlər?

- xarici investisiyaların artımı
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- xərclərin azaldılması
- istehsalın üstünlüyü
- idxalın ixracdan üstünlüyü

106 Oykonomiya anlayışını elmi dövriyyəyə kim gətirmişdir?

- F.Akvinski
- Aristotel
- Ksenofont
- A.Smit
- A.Monkreyen

107 Yetkin Merkantilistlər nəyi əsas götürüdürlər:

- istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- millətin mənafeyini
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarı cəlb etmək
- ekvivalent mübadiləni

108 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- bunların heç biri
- təhlil və sintez
- məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- kauzal
- induktiv və deduktiv

109 İlk merkantilistlərə aid olan fikri müəyyənləşdirin:

- himayəçilik siyasəti
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- xarici investisiyaların artımı
- idxalın ixracdan üstünlüyü
- istehsalın üstünlüyü

110 Hansı məktəb ilk dəfə sərvətə istehlak dəyərlərinin məcmusu kimi baxmışdır:

- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- merkantilizm
- monetarizm
- klassik siyasi iqtisad
- marjinalizm

111 Klassik siyasi iqtisadın nəzəri cərəyanına aid olmayanı müəyyənəldirin: (Sürət 18.12.2013 17:57:38)

- bunların hamısı
- merkantilizm
- keynsçilik
- marksizm
- neoliberalizm

112 Kanonistlər insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi: (Sürət 18.12.2013 17:57:36)

- fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
- mülkiyyətə münasibətinə görə
- mənəvi-etik prinsiplərə görə
- milli mənsubiyyətinə görə
- kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə

113 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:34)

- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- ticarət balansını idəyalarının irəli sürülməsi
- miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi

114 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:31)

- ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək
- ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
- ixracın nisbətən üstünlüyü vasitəsi ilə ölkəyə pul toplamaq
- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək

115 Akvinski insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi:

- mənəvi-etik prinsiplərə görə
- mülkiyyətə münasibətinə görə
- fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
- kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə
- milli mənsubiyyətinə görə

116 Klassik siyasi iqtisadın ilk nəzəri cərəyanı:

- neoliberalizm
- keynsçilik
- marksizm

- fiziokratlar
 merkantilizm

117 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
 nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi
 ticarət balansını ideyasının irəli sürülməsi
 miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
 monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

118 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil:

- aktiv ticarət balansını ideyasını irəli sürmək
 ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
 ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək
 qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
 əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq

119 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- pul kapitalının qeyri məhsuldarlığı
 cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızilla eyniləşdirilməsi
 milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
 "Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirilməsi
 bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikasiyinin əsaslandırılması

120 Kanonistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- mənfəət əldə etmək məqsədi ilə ticarətin genişləndirilməsi
 qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq
 "ədalətli qiymət" ideyası
 pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı
 faydalılıq+nadirlilik

121 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlıştır:

- O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir
 əməyin cəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərini bərabər tutmuşdur
 pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
 O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir
 O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir

122 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanıdır:

- Bunların hamısı
 Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
 Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər
 Onlar kapital yığığını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
 Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar

123 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlıştır:

- pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
 puldan gəlir əldə etmək və ya faiz götürməklə əməksiz və torpaqsız varlı olmaq olar
 O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir
 O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir

- O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir

124 Kanonistlərin baxışlarında xüsusi yer tutmuşdur:

- hamısı düzdür
 "ədalətli qiymət" ideyası
 pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı
 faydalılıq+nadirlük
 qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq

125 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanı deyil:

- Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar
 Onlar kapital yığımını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
 Aktiv ticarət balansını irəli sürmüşdülər
 Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
 Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər

126 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
 cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızılla eyniləşdirilməsi
 xalis məhsulun renta ilə eyniləşdirilməsi
 bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikliyinin əsaslandırılması
 "Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövriyyəyə gətirilməsi

127 Fiziokratlar merkantilistlərin hansı anlayış haqqında fikirlərini təkrar etmişlər:

- kapital
 əmək haqqı
 pul
 sərvət
 tədavül

128 Fiziokratlar bazar qiymətini nə ilə müəyyən edirdilər:

- bunların hamısı
 istehsal olunmuş məhsulun bolluğu ilə
 rəqabət ilə
 tələb və təklifin nisbəti ilə
 istehsal olunmuş məhsulun nadirliyi ilə

129 U.Petti təbii qiyməti nə ilə ölçürdü:

- əməyin miqdarı ilə
 nadirlik prinsipi ilə
 əmək məsrəfləri ilə
 istehsal xərcləri ilə
 faydalılıq həddi ilə

130 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
 xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
 iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsinin zəruriliyi
 kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırılması
 monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

131 Kim izafi dəyəri renta ilə eyniləşdirirdi?

- F.Engels
- K.Marks
- A.Smit
- F.Kene
- D.Rikardo

132 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kənd təsərrüfatında təkrar istehsal və gəlirin bölgüsünü tətbiq etmişdir?

- marksizm
- merkantilizm
- keynsçilik
- fiziokratlar
- monetarizm

133 Xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığını əsaslandıran iqtisadçı kimdir?

- K.Marks
- U.Petti
- A.Smit
- F.Kene
- F.Akvinski

134 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kapitalın təhlilini vermişdir?

- keynsçilik
- merkantilizm
- marksizm
- monetarizm
- fiziokratlar

135 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
- iqtisadiyyata dövlətin minimal qarışması
- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırılması

136 Kim sənayenin tənəzzülünün əsas səbəbini kəndlilərin yoxsulluğunda görürdü?

- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- P.Buagilber
- F.Kene

137 Kim pul təklifinin artırılmasının ölkənin rifah səviyyəsinə səbəb olacağına inanırdı:

- P.Buagilber
- D.Rikardo
- U.Petti
- A.Smit
- F.Kene

138 Fiziokratların xalis məhsulu həm təbiətin bəxş etdiyi nemət, həm də maddə fəhlənin izafi əməyi tərəfindən yaradılan məhsul kimi izah etməsinin səbəbi nə idi:

- bunların hamısı
- izafi dəyəri rentla ilə eyniləşdirmələri
- maddi nemətlərin artmasını təbiətin özü ilə əlaqələndirmələri
- dəyərin mahiyyətini başa düşməmələri
- kənd təsərrüfatını xalis məhsul gətirən yeganə sahə hesab etmələri

139 U.Petti süni qiyməti nə ilə ölçürdü:

- əmtənin bazar qiyməti ilə
- əmək məsrəfləri ilə
- istehsal xərcləri ilə
- faydalılıq həddi ilə
- nadirlik prinsipi ilə

140 Kim əmək haqqına əməyin təbii qiyməti kimi baxmış, onun kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərinə bərabər tutmuşdur:

- C.Mill
- D.Rikardo
- A.Smit
- J.B.Sey
- C.S.Mill

141 U.Pettinin tədqiqatının nəticəsində:

- materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- "maddi faiz nəzəriyyəsi" yaratmışdır
- iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
- siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sistemə çevrilmişdir
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir

142 Fiziokrat C.Türqoya görə kapital:

- əşya deyil, ictimai münasibətdir
- toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
- yığıcı yolu ilə əmələ gəlir
- insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir
- başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır

143 Siyasi iqtisad elmi hansı məktəbin sayəsində liberal iqtisadiyyatın problemlərini öyrənən həqiqi elmi sistemə çevrilmişdir?

- keynsçilər
- marksistlər
- merkantilistlər
- klassik məktəb
- marjinalistlər

144 Hansı məktəbin nümayəndələri ilk dəfə iqtisad elminin predmetini istehsal münasibətləri ilə əlaqələndirmişlər?

- marjinalistlər
- marksistlər
- klassik məktəb
- keynsçilər
- merkantilistlər

145 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- insan azadlığının qorunması
- ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanılması
- mülkiyyətin müdafiəsi
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxilə etməməsi
- ümumi təhsil

146 Laisser faire, laisser passer ifadəsini ilk dəfə kim işlətmişdir?

- U.Petti
- A.Smit
- P.Buagilber
- S.Sismondi
- V.Qume

147 Kim əmək haqqına əməyin təbii qiyməti kimi baxmış, onun kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur:

- C.S.Mill
- D.Rikardo
- J.B.Sey
- C.Mill
- U.Petti

148 Predmetin istehsalının onun istehsalçısına və yaxud istehsalçıya neçəyə başa gəlməsi onun istehsalına sərf olunmuş əməkdir ifadəsi kimə məxsusdur:

- C.Mill
- A.Smit
- D.Rikardo
- J.B.Sey
- U.Petti

149 Fiziokratların baxışı hansıdır:

- xalis məhsul anlayışının elmi xarakteristikasının verilməsi
- sərvətin mənbəyinin sənaye əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri

150 Siniflərin daha konkret xarakteristikasını vermiş və Bəhrəsiz sinfi sahibkar kapitalistlərə və muzzdlu işçilərə bölərək daha da inkişaf etdirmişdir:

- A.Smit
- P.Buagilber
- F.Kene
- C.Türqo
- K.Marks

151 İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- monetarist
- neoklassik
- keynsçilik
- neokeynsçilik
- fiziokratizm

152 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aiddir:

- bunların hamısı
- iqtisadi liberalizm
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimləməməsi
- azad rəqabət
- əmək -dəyər nəzəriyyəsi

153 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün II mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- P.Buagilber, U.Petti
- D.Rikardo, A.Smit
- C.S.Mill, K.Marks
- J.B.Sey, A.Smit
- T.R.Maltus, K.Marks

154 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün I mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- P.Buagilber, U.Petti
- D.Rikardo, A.Smit
- C.S.Mill, K.Marks
- J.B.Sey, A.Smit
- T.R.Maltus, K.Marks

155 Klassik məktəbin iqtisadiyyatın tənzimlənməsi haqqında təlimi nəyə əsaslanır?

- fiskal
- dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi
- sosial sahənin
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimləməsi
- pul-kredit

156 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- izafi dəyərin ticarət mənfəəti formasında təzahür etməsi
- iqtisadi liberalizm
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimləməməsi
- azad rəqabət
- əmək -dəyər nəzəriyyəsi

157 Klassik məktəbin baxışı hansıdır:

- ümumi və xalis gəlir anlayışlarının elmi xarakteristikasının verilməsi
- sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri

158 Kim pulun yalnız müadilə vasitəsi funksiyasını yerinə yetirdiyini qeyd etmişdir?

- S.Sismondi
- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- P.Buagilber

159 Kim ilk dəfə yoxsul kəndlilərin mənafeyini müdafiə etmişdir?

- J.B.Sey
- P.Buagilber
- A.Smit

- K.Marks
 D.Rikardo

160 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
 həmin dövrdə ilkin kapital yığılımı prosesi başa çatmışdır
 həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
 həmin dövrdə liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdır
 həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

161 P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- bu dövrdə kənd təsərrüfatının inkişafı üçün stimül yox idi
 bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatının bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
 bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
 həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
 bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdır

162 Klassik siyasi iqtisad əmək haqqını nə ilə əlaqələndirirdi?

- əmək məhsuldarlığı ilə
 həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə
 fizioloji minimum ilə
 yaşayış minimumu ilə
 yoxsulluq səviyyəsi ilə

163 Hansı iqtisadi nəzəriyyə belə nəticəyə gəlir ki, bazarlar uzunmüddətli dövrdə artım tempindən kənarlaşma tendensiyasını özləri tənzimləyirlər?

- Marjinalist nəzəriyyə
 Keyns nəzəriyyəsi
 Monetarist nəzəriyyə
 Klassik nəzəriyyə
 Təklif nəzəriyyəsi

164 Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:

- Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
 Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış, digər tərəfdən təsviredicilik etmişlər
 onlar "Laissez-faire" tərəfdarı olmuşlar
 Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqtəyi-nəzərdən yanaşmışlar
 Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar

165 C.Türqo hansı fikirləri ilə F.Kenedən fərqlənmişdir?

- fiziokratların dəyər nəzəriyyəsinin olmaması
 milli sərvətin artımının xalis məhsulla müəyyən olunması
 sənaye və ticarət mənfəətini qəbul etməsi
 yalnız əkinçilikdə xalis məhsulun yaradılması
 sərvətin yalnız maddi tərəfinə diqqət yetirməsi

166 P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
 bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
 bu dövrdə feodal sistemi öz əhəmiyyətini saxlamışdır
 bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatının bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir

- bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bəzi sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

167 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
 həmin dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmışdır
 həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
 həmin dövrdə ilkin kapital yığılımı prosesi başa çatmışdır
 həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

168 P.Buagilberin vergi islahatı kimin xeyrinə idi:

- varlı maliyyəçilərin
 vergi yığanların
 yoxsulların
 əyanların
 kilsənin

169 Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:

- Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
 Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış,digər tərəfdən təsviredicilik etmişlər
 onlar xalis məhsula vergi qoyulmasının tərəfdarı olmuşlar
 Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqtəyi-nəzərdən yanaşmışlar
 Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar

170 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Türqoya məxsusdur:

- azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
 torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
 torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
 mübadilə dəyəri renta ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur
 dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir

171 Klassik iqtisadın nümayəndəsi D.Rikardoya görə kapital:

- istehsal vasitələridir
 başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır
 əşya deyil, ictimai münasibətdir
 insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir
 toplanmış, maddiləşmiş əməkdir

172 Kimin nəzəriyyəsi klassik siyasi iqtisadın zirvəsi hesab olunur:

- D.Rikardonun
 A.Smitin
 C.M.Keynsin
 M.Fridmanın
 A.Marşalın

173 A.Smitin tədqiqatının nəticəsində:

- siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sistemə çevrilmişdir
 iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
 materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
 kapitalın elmi təhlili verilmişdir
 pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir

174 A.Smitin tədqiqatının çıxış nöqtəsi:

- əmək dəyər nəzəriyyəsi
- əmək bölgüsü
- görünməz əl nəzəriyyəsi
- iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu
- yeniliklərin tətbiqi

175 A. Smit görünməyən əli necə izah edirdi?

- qiymətin tənzimlənməsi kimi
- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi
- dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
- iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi

176 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
- əmək dəyər nəzəriyyəsi
- görünməz əl nəzəriyyəsi
- əmək bölgüsü
- insan eqoizmi

177 A.Smit dəyər nəzəriyyəsini necə izah edirdi?

- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi
- dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
- qiymətin tənzimlənməsi kimi
- ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi

178 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- "iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi

179 Aşağıdakı əlamətlərlə səciyələndirən iqtisadi insan modelinin banisi kimdir:- iqtisadi davranışının səbəblərində şəxsi maraqların müəyyənləşdirici rolu;-iqtisadi subyektin öz işlərində səriştəliyi;-bazar iqtisadiyyatında insanın təsərrüfat fəaliyyətinin əsas səbəbi-rifahın qeyri-pul amilləri nəzərə alınmaqla gəlirin maksimumlaşdırılması:

- C.Mill
- A.Marşall
- C.Bentam
- A.Vaqner
- D.Rikardo

180 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- kapital yığılmasının ümumi qanununun kəşfi
- "Görünməz əl" anlayışları ideyasının elmi dövriyyəyə gətirilməsi
- siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sistemində çevrilməsi
- insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirilməsi
- xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması

181 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- O əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir
- O təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir

182 A.Smit əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- istehsalın əsas amili kimi
- sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- istehsal xərcləri kimi
- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- əmək haqqının, mənfəət və torpaq rentasının cəmi kimi

183 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasını kim qoymuşdur:

- K.Marks
- A.Smit
- U.Petti
- D.Rikardo
- J.B.Sey

184 Aşağıdakı fikirlərdən hansı A.Smitin Xalqların sərvəti əsərinin tədqiqat obyektinə aiddir:

- kapitalizmin inkişafının tarixi şəraiti
- dövlət gəlirlərinin mənbəyi
- bunların hamısı
- vergiqoymanın prinsipləri
- əvvəlki iqtisadi mənbələrin tənqidi

185 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- o əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir
- O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
- o təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir

186 A.Smit əmək haqqını necə izah edirdi:

- istehsalın əsas amili kimi
- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- istehsal xərcləri kimi
- əməyin təbii qiyməti kimi

187 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- sərvətin pulla eyniləşdirilməsi
- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- "iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi
- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi

188 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- "Görünməz əl" anlayışlar ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi
- siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilməsi
- insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi
- xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- bunların hamısı

189 A.Smitin əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ziddiyyəti ondadır ki:

- O dəyər mənəbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmişdir
- O dəyərin bilavasitə mənəbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir

190 A.Smit və D.Rikardo göstərmişdilər ki, kapitalizm üçün əsas problem:

- əhali artıqlığıdır
- satış problemidir
- istehsalın artımını təmin edən yığımdır
- durğunluq problemidir
- kəsilirli istehlak nəzəriyyəsidir

191 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- ilkin kapital yığımının tarixi prosesi yenidən başa çatmışdı
- həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi

192 A.Smit hesab edir ki:

- iqtisadi tərəqqi dövründə əmək haqqı artırılmalıdır, çünki inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatda əməyə böyük tələbat var
- pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəfləri dəyərin tənzipləyicisidir
- mənfəət artıq dəyəredir, fəhlə tərəfindən yaradılır və kapitalist tərəfindən mənimsənilir
- təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənfəət çatışmazlığı var
- əmək kapitalist tərəfindən istismar olunur

193 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdır
- Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi
- liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

194 A.Smitin ilk böyük əsəri hansı olmuşdur:

- "Vergilər və rüsumlar haqqında traktat"
- "Əxlaqi hisslər nəzəriyyəsi"
- "Siyasi iqtisadın və vergiqoymanın əsasları"
- "Pul haqqında müxtəlif düşüncələr"
- "Xalqların sərvətinin təbiəti və səbəbləri haqqında tədqiqat"

195 A.Smit dəyərin ölçüsü kimi nəyi əsas götürmüşdü:

- nemətin iqtisadi faydalılığını

- əmtəə istehsalına sırf olunan iqtisadi məsrəflərləri
- əmtəənin istehsalı üçün zəruri olan iş vaxtını
- bütün cəmiyyətin tələbatı ilə bu tələbatı ödəməyə kifayət edən əməyin miqdarı arasındakı nisbət kimi
- pis istehsal şəraitində əmtəə istehsalına sərf olunan iş vaxtı ilə

196 A.Smit mənfəəti necə izah etmişdir:

- avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- kapitalın qazancı kimi
- fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
- izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
- mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

197 D.Rikardonun hansı fikirləri iqtisad elminin qızıl fonduna daxil olmuşdur:

- torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- vergi və vergiqoyma məsələləri
- əmək haqqı nəzəriyyəsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsi

198 D.Rikardo dəyəri nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- əmək məsrəfinin
- qıtlıq dərəcəsinin
- xərclər nəzəriyyəsinin
- faydalılıq nəzəriyyəsinin

199 D.Rikardoya görə, rentanın kəmiyyəti nədən asılıdır?

- torpaqlara çəkilən əmək məsrəflərindən
- kənd təsərrüfatına çəkilən əmək məsrəflərindən
- kənd təsərrüfatı istehsalına cəlb olunmuş torpaqlardakı məhsuldarlıq fərqindən
- torpağın məhsuldarlığının azalması qanunundan
- orta mənfəət normasından

200 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən D.Rikardoya aid olanını seçin:

- torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- pulun miqdar nəzəriyyəsi
- bunların hamısı
- vergi və vergiqoyma məsələləri
- əmək haqqı nəzəriyyəsi

201 D.Rikardonun vergi konsepsiyasına görə nəyə vergi qoymaq mümkün deyildir:

- sənayeçilərə
- rentaya
- real əmək haqqına
- kapital qoyuluşuna
- istehlakçılara

202 D.Rikardo bölgü nəzəriyyəsini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- əmək dəyər nəzəriyyəsinin
- xərclər nəzəriyyəsinin
- faydalılıq nəzəriyyəsinin

- əmək məsrəfinin

203 Kim ilk dəfə təbii azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini yaratmışdır:

- A.Marşal
 C.M.Keyns
 D.Rikardo
 A.Smit
 U.Petti

204 D.Rikardoya görə:

- həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır
 əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir
 iqtisadi inkişafda gəlirin bölgüsü arasında çox sıx əlaqə vardır
 renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir
 fəhlə və torpaq mülkiyyətçiləri bütün şəraitlərdə ictimai sərvətin artmasında maraqlıdır

205 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsində çatışmayan cəhət hansıdır:

- kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymqmışdır
 əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
 pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır
 əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
 tədavülün tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onlar öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər

206 Azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini ilk dəfə kim yaratmışdır:

- K.Marks
 D.Rikardo
 A.Marşall
 A.Smit
 U.Petti

207 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
 xalqın sərvətinin əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
 sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
 kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatının verilməsi: əmək haqqı, mənfəət, renta
 "İqtisadi insan" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirilməsi

208 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
 əmtəənin dəyərində kapitalın dəyərinin daxil edilməsi
 pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
 təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
 müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması

209 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun pul tədavülü haqqındakı fikirlərinə aid deyil:

- pula tələb və onu müəyyən edən amillər
 pulun tədavül sürəti
 qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
 kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi
 pulun yığım funksiyası

210 D.Rikardo əməyin təbii qiymətini necə izah edirdi:

- Bunların hamısı
- əməyin təbii qiyməti işçinin dolanmasını təmin edən və öz nəslini azaldıb artırmadan davam etdirəcək qiymət səviyyəsidir
- faktiki əmək haqqıdır və o əməyə olan tələb və onun təklifinin təsiri altında dəyişir
- əməyin əmtəə olduğunu güman edir və əmək haqqını əməyin təbii qiyməti adlandırır
- əmək haqqı əməyin təbii qiymətidir və o yaşayış vasitələrinin dəyərinə bərabərdir

211 A.Smitə görə:

- bunların hamısı
- əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, rentə isə ona münasibətdə ikincidir
- rentə qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqi
- həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır
- yüksək əmək haqqı əmək məhsuldarlığının mühüm stimuludur

212 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsinə aid olan fikri seçin:

- kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymqmışdır
- əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
- pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır
- tədavülə tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onların öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər

213 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin pul haqqındakı fikirlərinə aiddir:

- pula tələb və onu müəyyən edən amillər
- pulun tədavül sürəti
- qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
- kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi
- pulun mübadilə funksiyası

214 Kim iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişaf nöqtəyi-nəzərindən yanaşmışdır:

- A.Marşall
- D.Rikardo
- U.Petti
- K.Marks
- A.Smit

215 A.Smitin istifadə etdiyi əsas metodlar:

- analitik, təsvirçilik
- elmi abstraksiya, kauzal
- müqayisəli təhlil metodu
- iqtisadi təhlil metodu
- statistik-iqtisad metodu

216 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasının qoyulması
- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
- müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması

217 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- Bunların hamısı
- differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması
- "İqtisadi insan" anlayışının bazar subyekti kimi öyrənilməsi

218 U.Pettinin iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- eksperiment metodu
- elmi abstraksiya, kauzal
- müqayisəli təhlil metodu
- iqtisadi təhlil metodu
- statistik-iqtisad metodu

219 D.Rikardonun dəyər nəzəriyyəsinin əsas xüsusiyyəti ibatərdir ki:

- O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmiş və öz qarşısına əmtəənin mütləq dəyərini deyil, nisbi dəyərinin dəyişikliklərinin təsirini öyrənmək məqsədi qoymuşdur
- O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir
- O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtəələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir

220 D.Rikardo vergiqoyma məsələsini nə ilə əlaqədə öyrənmişdi:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsi ilə
- pulun miqdar nəzəriyyəsi ilə
- kapital yığımları ilə
- məhsul istehsalının həcmi ilə
- gəlir bölgüsü ilə

221 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- həmin dövrdə kapitalist istehsalının manufaktura mərhələsi yaranmışdır
- həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- kənd təsərrüfatında xırda müstəqil kəndli təsərrüfatları öz gəlirlərini iri torpaq sahibkarlığına və kapitalist icarəçi fermer təsərrüfatlarına vermişdir
- ticarət mənfəəti kapitalla çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- ticarət mənfəəti kapitalla çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir

222 Aşağıdakı fikirlərdən hansisi D.Rikardoya məxsusdur:

- azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
- torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
- mübadilə dəyəri renta ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur
- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir

223 D.Rikardonun sistemində vergi bazası nəyə əsaslanır:

- əməkhaqqına
- məhsul istehsalının həcminə
- gəlir bölgüsünə
- xalis məhsula
- kapital yığımlarına

224 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- həmin dövrdə merkantlist düşüncələrdən klassik iqtisadi düşüncəyə keçid başlamışdır
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- həmin dövrdə kapitalist istehsalının manifaktura mərhələsi yaranmışdır
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir

225 D.Rikardo mənfəəti necə izah etmişdir:

- avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- kapitalın qazancı kimi
- izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
- fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
- mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

226 T.R.Maltusa görə: doğum və ölüm normalarına təsir edən amil hansıdır:

- bunların hamısı
- "mənavi cilovlanma"
- zəif sağlamlıq
- yoxsulluq
- qüsurlyu yaşayış

227 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- bunların heç biri
- resursların nadirliyini öyrənən elm kimi
- cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- sərvət və onun artırılması üsulları haqqında elm kimi
- məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi

228 S.Sismondi inflyasiyaya necə tərif verirdi:

- məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
- pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
- iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- tədavül kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir
- qiymətin ümumi səviyyəsinin artması kimi

229 Sərt qiymət əsasında ümumi tarazlığın saxlanılması-bu hansı qanundur:

- Sey qanunu
- tələbatın daim artması qanunu
- əmək məhsulunun əmək haqqından üstün artması qanunu
- pul tədavülü qanunu
- izafi dəyər qanunu

230 J.B.Sey istehsal amillərini necə təsnifləyirdi?

- kapital, torpaq, əmək
- kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və torpaq
- əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və kapital

231 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmuşdur?

- K.Marks, F.Engels

- C.R.Mak-Kullax, C.Buagilber
- S.Sismondi, U.Petti
- R.Maltus, A.Smit
- F.Bastiya, J.B.Sey

232 C.S.Milə görə:

- qeyri-məhsuldar əmək xalis əlavə dəyər yaratmır və əməyin qeyri-məhsuldar istifadəsi ilə əldə olunan mənfəət sadəcə olaraq gəlirin yenidən bölgüsüdür
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur
- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- əmək sərvətin yeganə mənbəyidir

233 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- kapitalist münasibətləri sadə əmtəə təsərrüfatı münasibətləri ilə eynidir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən "imtina" etdiyinə görə onun mükafatıdır
- əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından "imtina" edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır
- sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır

234 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Millə aid deyil:

- dəyər ünsürlərinin və onların gəlirlərinin psixoloji izahını vermişdir
- istehsal prosesində iştirak edən məşinlərin, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
- əmtənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur
- O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir
- O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir

235 İstehsal miqyasında qənaət haqqında anlayış kimə məxsusdur?

- C.R.Mak-Kullox
- A.Smit
- C.S.Mill
- C.Mill
- K.Marks

236 C.S.Mill klassik yönümlü digər iqtisadçılardan fərqləndirən mühüm cəhət hansıdır?

- pula sitayışı pisləmiş
- fəhlə sinfinə müəyyən rəqabət ifadə etmiş
- bunların hamısı
- takamül yolu ilə sosializmə keçilməsi tərəfdarı olmuş
- kapitalizmə tənqidi yanaşmış

237 C.S.Mill göstərmişdir ki:-

- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- kapitalın mənfəəti imtinaya görə mükafatıdır
- əmək sərvətin yeganə mənbəyidir
- dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur

238 Aşağıdakı fikirlərdən S.Sismondiyə aid olanı seçin:

- inflyasiya iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- inflyasiya pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir

- inflyasiya məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
- inflyasiya qiymətin ümumi səviyyəsinin artmasıdır
- inflyasiya tədavi kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir

239 Prudon iddia edirdi ki;

- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- əmək bölgüsünün, dəyərin mənfi tərəflərini aradan qaldırmaqla, kapitalist əmtəə təsərrüfatını yaxşılaşdırmaq olar
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir
- mülkiyyət resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir

240 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- mənfiyyət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən "imtina" etdiyinə görə onun mükafatıdır
- əmək haqqı və mənfiyyət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- cəmiyyət iqtisadi xalqların milli xüsusiyyətlərindən asılı olmayaraq ümumi xarakterə malik olan iqtisadi qanunlarla tənzimlənir
- sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır
- əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından "imtina" edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır

241 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Milə aiddir:

- əmtəənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfiyyəti ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesində iştirak edən məşinlərin, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
- bunların hamısı
- O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir
- O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir

242 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmamışdır?

- K.Marks, F.Engels
- S.Sismondi, C.S.Mill
- R.Maltus, C.Mill
- F.Bastiya, J.B.Sey
- C.R.Mak-Kullax, F.Bastia

243 J.B.Seyə aid olanı seçin:

- kapital, torpaq, əmək
- əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və kapital
- kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və torpaq

244 J.B.Seyin qanunu öz əhəmiyyətini hansı alimin nəzəriyyəsi ilə əvəzlənənə bənzətdi:

- M.Fridmen
- K.Menger
- A.Marşall
- C.Klark
- C.Keyns

245 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- bunların heç biri
- cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi

- dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi
- məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi
- resursların nadirliyini öyrənən elm kimi

246 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi cari gəlirlərin çox hissəsinin əmanətə, az hissəsinin isə şəxsi istehlaka yönəlməsidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ifrat yığıcı nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- marksist nəzəriyyə
- xarici amillər nəzəriyyəsi

247 Böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir. Bu fikir kimə məxsusdur?

- P.Buagilber
- A.Marşal
- S.Sismondi
- U.S.Cevons
- K.Marks

248 Aşağıdakı nəzəriyələrdən hansı S.Sismondiyə məxsusdur:

- böhran tələbin artıqlığı üzündən baş verir
- ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
- böhran təsadüfi deyil, o daxili ziddiyyətlərin, yəni istehsal və istehlak arasındakı ziddiyyətin mühüm təzahürüdür
- adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilərlər
- bütün alıcı və satıcılar "Zənginlik zənciri" içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır

249 J.B.Sey göstərmişdir ki:

- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır
- tələfin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

250 J.B.Seyin fikrinə görə:

- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
- tələb müfəviq təklif yaradır
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

251 Sərvəti istehlak predmetlərində görən iqtisadçı kim olmuşdur:

- U.S.Cevons
- S.Sismondi
- P.Buagilber
- A.Marşal
- K.Marks

252 N.U.Senior D.Rikardonun davamçılarından hansı fərqli fikri söyləmişdir:

- əmək haqqı bilavasitə canlı əməyin, mənfəət isə maddiləşmiş, keçmiş əməyin haqqıdır
- sahibkar gəlirinə, istehsalı idarə etdiyinə görə, kapitalistin əmək haqqı kimi baxmışdır
- fəhlə əməyin tam dəyərini alır, yeni yaradılmış dəyərdən onun almadığı nə varsa, bunu o deyil, onun canlı əməyi deyil, kapitalda təcəssümlənmiş keçmiş əmək yaratmışdır

- maşın, heyvan və yaxud təbiət qüvvələri ilə baş verən fəaliyyətin də əmək kimi zühür etdiyini qeyd edir
- dəyər = istehsal xərcləri+mənfəətə

253 J.B.Seyin fikrinə görə:

- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- tələb müvafiq təklif yaradır
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- təklif müvafiq tələb yaradır
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

254 J.B.Sey qanunu belədir ki:

- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır
- tələfin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

255 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı Maltusa məxsusdur:

- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilərlər
- ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
- böhran tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir
- bütün alıcı və satıcılar "Zənginlik zənciri" içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır

256 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin tərəfdarı olmuşdur?

- P.Buagilber
- J.B.Sey
- S.Sismondi
- D.Rikardo
- A.Smit

257 S.Sismondi əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- bunların hamısı doğrudur
- əmək bölgüsü və mübadilə əməyə qənaət edir
- əmək bölgüsü insanlar arasında onların əmək məhsullarının mübadiləsinə səbəb olur
- əmək bölgüsünə, onun ictimai formasından asılı olmayan mücərrəd forma kimi baxmışdır
- əmək bölgüsü əmək məhsuldarlığını nə qədər artırsa, ona proporsional olan insanın əqli və fiziki qüvvələrinin, sağlamlığının və şagirdlərinin itirilməsi deməkdir

258 T.Maltusa görə:

- dəyər faydalılığın ölçüsüdür
- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir
- ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
- əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır

259 T.Maltus iddia edirdi ki:

- yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır
- milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür
- əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır
- xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilərlər

- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir

260 J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- sərvətin mənbəyini millətin istehsal potensialında görmüşdür
 əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
 D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi
 D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul etmədi
 satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur

261 J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas mahiyyəti nədir?

- əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
 "bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb"
 daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
 alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

262 C.Millə görə:

- alıcı əmtəənin satıcısının təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
 təhsil "bazarın" gücsüzlüyünün nümunəsidir
 cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
 əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

263 T.Maltusa görə:

- əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır
 milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür
 yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır
 əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
 xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilərlər

264 J.B.Seyə görə:

- istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir
 ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
 alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 dəyər faydalılığın ölçüsüdür
 əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır

265 Aşağıdakı fikirlərdən hansı J.B.Seyə məxsusdur?

- əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
 "bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb"
 daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
 alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

266 T.Maltusun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- bunların hamısı
 əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
 satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
 əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
 D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi

267 Maltus göstərmişdir ki:

- alıcı əmtəənin satıcısının təkə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- təhsil "bazarın" gücsüzlüyünün nümunəsidir
- cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

268 İzafi dəyər hansı istehsal amili tərəfindən yaradılır?

- fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi
- sabit kapital
- torpaq
- kapital, torpaq və əmək
- dəyişən kapital

269 Marks kimi müasir siyasi iqtisadın əsl banisi adlandırılmışdır?

- F.Kene
- A.Smit
- D.Rikardo
- J.B.Sey
- K.Marks

270 Marks xalis milli məhsulu necə izah edirdi:

- $Q=S/V$
- $R=S/K$
- $C+V+S$
- $V+S$
- $q=C/V$

271 Kim mübadilə dəyərini dəyərin zəruri təzahür forması kimi öyrənmişdir?

- D.Rikardo
- A.Smit
- K.Marks
- J.B.Sey
- T.Maltus

272 Kim mənfəətin yaşayış vasitələrinin alışına çəkilən xərclərdən asılı olduğunu qeyd etmişdir:

- Q.Xabler
- S.Sismondi
- D.Kondratyev
- K.Marks
- K.Mitçel

273 Kim xüsusi mülkiyyətə və kapitala əməyin özgəninkiləşməsinin nəticəsi kimi baxır və özgəninkiləşmənin səbəbini öz növbəsində inkişaf edən ictimai əmək bölgüsündə görür:

- C.Klark
- K.Marks
- S.Sismondi
- D.Rikardo
- A.Marşal

274 İnsanın fiziki və mənəvi qüvvələrinin məsrəfi kimi Marks nəyi müəyyən etmişdir:

- izafi dəyəri
- ictimai zəruri əməyi
- əmtənin ikili xarakterə malik olmasını
- əmtənin faydalılığını
- abstrak əməyi

275 İqtisadiyyatda optimal davranış prinsiplərinin tətqiqi, optimal nəzəriyyə və həllərə yaxınlaşmaq üçün tətbiq olunmuş təhlil metodu:

- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- marjinal nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə

276 İqtisadi fikir tarixində kapitalın bu cür bölgüsü yalnız marksizmə məxsusdur:

- əsas və dövriyyə
- illik avans və ilkin avans
- torpaq, əmək
- fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi, mənfəət
- sabit, dəyişən kapital

277 Hansı iqtisadi məktəb məntiqi əsaslandırılmış, alternativ iqtisadi nəzəriyyə və məntiqi istiqamətin müəyyən etmişdir:

- merkantilist
- marksist
- neoklassik
- keynsçi
- marjinalist

278 Bəşər cəmiyyətinin yaranmasını, onun mövcudluğunu və inkişafını ictimai maddi istehsalla şərtləndirən iqtisadçı kimdir:

- A.Marşall
- A.Smit
- S.Sismondi
- K.Marks
- K.Menger

279 Aşağıdakı düsturlardan hansı kapitalın üzvü quruluşunu ifadə edir:

- $C+V+S$
- $V+C$
- $Q=S/V$
- $q=C/V$
- $R=S/K$

280 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- "Məntiqi sistem"
- "Muzdlu əmək və kapital"
- "Təbiətin və cəmiyyətin və ailənin ictimai mənşəyi"
- "Kapital"
- "Fəlsəfənin yoxsulluğu"

281 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır:

- D.Rikardo
- T.Maltus
- A.Smit
- K.Marks
- J.B.Sey

282 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- “Muzdlu əmək və kapital”
- “Fəlsəfənin yoxsulluğu”
- “Məntiqi sistem”
- “Kapital”
- “Anti-Dürinq”

283 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi kapitalizmin əsas ziddiyyəti olan istehsalın ictimai xarakteri ilə mənimləmənin xüsusi kapitalist formasıdır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə

284 Kim mənfəəti artıq dəyər adlandırmış, onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimləndiyini qeyd etmişdir:

- Q.Xabler
- S.Sismondi
- D.Kondratyev
- K.Marks
- K.Mitçel

285 Hansı iqtisadi məktəb ilk dəfə iqtisad sözünün əvvəlinə siyasi sözünü əlavə etmişdir:

- neoklassik
- marksist
- merkantilist
- marjinalist
- keynsçi

286 Təbiət və torpaq rentasının artması haqqında tədqiqat əsərinin müəllifi kimdir ?

- K.Marks
- A.Smit
- D.Rikardo
- T.Maltus
- J.B.Sey

287 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edirdi:

- amortizasiya fondu
- dövriyyə kapitalı
- iqtisadi mənfəət
- əsas kapitalı
- qiymətli kağızları

288 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən işlənib?

- A.Marşal

- U.Rostou
- K.Marks
- P.Samuelson
- E.Sluçkin

289 əməyin ikili xarakteri haqqında tələminə əsasən Mars nəyi müəyyən etmişdir:

- əmtənin ikili xarakterə malik olmasını
- abstrak əməyi
- əmtənin faydalılığını
- ictimai zəruri əməyi
- izafi dəyəri

290 Kim iqtisadi təhlildə elmi abstraksiya metodundan istifadə etməsinə qarşı çıxmışdır:

- K.Menger
- A.Smit
- S.Sismondi
- K.Marks
- A.Marşal

291 Kim siyasi iqtisadın predmetini dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi müəyyən etmişdir:

- A.Marşal
- S.Sismondi
- K.Marks
- D.Rikardo
- C.Klark

292 Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- əmək özünəməxsus ictimai məsrəfdir
- əmtələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
- əmək təkcə əmtənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
- əmtənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir

293 Marksa görə, qiymətin dəyər nəzəriyyəsidir:

- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olmaması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən çox olması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən az olması
- bunların hamısı

294 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- kapitalın üzvü quruluşunun müəyyən olunması
- xalis məhsul haqqında tələmin yaradılması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi
- "sosial bazar təsərrüfatı" modelinin yaradılması

295 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
- əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi
- dəyərin "ictimai-zəruri əmək məsrəfləri" kəmiyyəti kimi izahı

- kapital yığımının ümumi qanununun kəşfi
- "dəyər qanunu, əmtəə istehsalının inkişafı qanunauyğundur" konsepsiyasının yaradılması

296 K.Marks göstərir ki:

- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir
- iqtisadi münasibətlər sisteminin digəri ilə əvəz olunması ictimai-iqtisadi inkişafın obyektiv qanunauyğunluğudur
- azad rəqabət sərəvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
- əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərində təsir etmir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

297 K.Marks dəyişən kapitala nəyi aid etmişdir:

- maddiləşmiş əməyi
- kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği
- muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqını
- "əşya "kapitalı
- "real" kapitalı

298 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- bunların hamısı
- tarixin materialistcəsinə şərh
- cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması
- bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi
- izafi dəyər qanunu

299 K.Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- əmək təkcə əmtəənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
- əmtəənin dəyərini tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- bərabər mənfəətlik prinsipinə əsaslanan dəyər qiymətə çevrilir
- dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

300 K.Marks göstərir ki:

- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir
- iqtisadi qanunlar bəşəriyyətin daimi qanunları deyil, insanların istehsal münasibətlərinin qanunlarıdır
- azad rəqabət sərəvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
- əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərində təsir etmir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

301 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi
- cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması
- kapital yığımının ümumi qanunu
- tarixin materialistcəsinə şərh
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi

302 K.Marks sabit kapitala nəyi aid etmişdir:

- maddiləşmiş əməyi
- kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği
- muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqını
- "əşya "kapitalı
- "real" kapitalı

303 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- pul nəzəriyyəsinin daha dərinə inkişafı
- faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi
- “sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması
- xalis məhsul haqqında tələmin yaradılması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı

304 K.Marksın tədqiqat obyektinə aid deyil:

- əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi
- azad istehlak seçimi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi
- dəyərin “ictimai-zəruri əmək məsrəfləri” kəmiyyəti kimi izahı
- kapital yığımının ümumi qanununun kəşfi
- ”dəyər qanunu, əmtəə istehsalının inkişafı qanunauyğundur” konsepsiyasının yaradılması

305 K.Marksın tərifinə görə, iş qüvvəsinin dəyəri müəyyənləşdirilir:

- əmək məhsuldarlığı ilə
- iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan ictimai zəruri vaxtla
- iş qüvvəsinə tələb və təklifin nisbətilə
- iş qüvvəsinin son məhsuldarlığı ilə
- sosial qüvvələrin nisbətilə

306 K.Marks sübut edir ki:

- əmtəənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir
- sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- kapital əməklə yanaşı əmtəənin dəyərinin mənbəyidir
- mütləq yoxsullaşma haqqında nəzəriyyənin əsasını əmək məhsuldarlığının artması ilə bərabər əmək haqqının artmaması təşkil edir
- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində maddəli işçi tərəfindən yaradılır

307 K.Marksın təkrar istehsal sxeminin əsas şərtləri və makroiqtisadi qarşılıqlı asılılığı aşağıdakılardan ibarətdir:

- bu sxemdə o, tədqiqat obyektini olan tarazlıq şərtlərini göstərmişdir
- sadə təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- geniş təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- bu sxemdə o, iqtisadiyyatın tarazlıq halında olduğunu göstərmişdir
- bu sxemdə o, məhsulun özünü yenidən istehsal etməyə hazır olduğunu göstərmişdir

308 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtəənin dəyərinin:

- istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- kapital müəyyən olduğunu vermişdir
- klassik tərifini vermişdir
- sosial mahiyyətini vermişdir
- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir

309 Marksist təlimə görə sadə təkrar istehsalın şərti:

- $I(V+C) < IIc$
- $I(V+C) = IIc$
- $I(V+C) > IIc$
- $I(C+V+S) = Ic+IIc$
- $(C+M+S) = Iv+IIV+(Is+IIs)$

310 Marksist təlimə görə geniş təkrar istehsalın şərti:

- $I(V+C) < IIc$
- $I(V+C) > IIc$
- $I(V+C) = IIc$
- $I(C+V+S) = Ic+IIc$
- $(C+M+S) = Iv+IIv+(Is+IIs)$

311 Marksa görə xüsusi mülkiyyət:

- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- əməyin özgəninkiləşdirilməsinin nəticəsidir
- "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir

312 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtənin:

- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir
- ikili təbiətə malik olmasını göstərə bilmişdir
- istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- klassik tərifini vermişdir
- kapital müəyyən olduğunu vermişdir

313 K.Marks göstərmişdir ki,

- kapital əməklə yanaşı əmtənin dəyərinin mənbəyidir
- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində müzdü işçi tərəfindən yaradılır
- əmtənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir
- sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- əmtənin dəyəri istehsal qiymətinə çevrilir

314 İzafi dəyər qanununun tədqiqində əsas olmuşdur:

- əmtənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması
- iş qüvvəsinin əmtəə olması
- təkrar istehsalın reallaşması nəzəriyyəsi
- mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi

315 Marksizm görə, mülkiyyət iqtisadi kateqoriya kimi:

- "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir
- resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

316 Kapitalizmdə iqtisadi artımın tsiklik xarakterinin marksist təhlilində əsas olmuşdur:

- iş qüvvəsinin əmtəə olması
- izafi dəyər qanunu
- mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
- əmək-dəyər nəzəriyyəsinin məntiqi sonluğa çatdırılması
- əmtənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması

317 Alman tarixi məktəbi nəyi iqtisadi təhlilin predmeti hesab edirdilər?

- əmək haqqını və istehsal dairəsini
- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amilləri

- istehsal və tədavül sferasını
- istehsal sferasını
- təbii resursları

318 V.Oykenə görə bəşər cəmiyyətində iqtisadiyyatın tipi necə olmalıdır?

- totalitarizm
- azad, açıq təsərrüfat
- kommunizm
- imperializm
- mərkəzdən idarə edilən və mübadilə iqtisadiyyatı

319 İnsanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır:

- Oyken qanunu
- Valras qanunu
- Qossen qanunu
- Engel qanunu
- Sey qanunu

320 Alman tarixi məktəbinin III mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- K.Marks, F.Engels
- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- F.List, A.Müller

321 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- L.Mizes
- F.Xayek
- L.Erxard
- A.Ryustov
- V.Oyken

322 Azad yarış sosial bazar təsərrüfatının əsas elementidir fikri kimə aiddir:

- V.Renke
- F.Xayek
- V.Oyken
- L.Erxard
- A.Ryustov

323 Aşağıdakı əsərlərdən V.Zombarta aid olanını seçin:

- bunların hamısı
- "Sosializm və XIX əsrin sosial hərəkatı"
- "Müasir kapitalizm"
- "Təsərrüfat həyatının quruluşu"
- "Alman sosializmi"

324 Aşağıdakı kateqoriyalardan hansı sosial plüralizm konsepsiyasının tərkib hissəsidir?

- konerativ təsərrüfat
- kapitalizm
- bunların hamısı
- sərvət və kəndli təsərrüfatı
- ictimai təsərrüfat

325 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- K.Marks, F.Engels
- F.List, A.Müller

326 Sosial plüralizm konsepsiyası kimə aiddir:

- V.Zombart
- V.Oyken
- V.Renke
- F.Xayek
- A.Ryustov

327 Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- K.Marks
- C.Keyns
- A.Myüller-Armak
- M.Fridmen
- P.Samuelson

328 Alman tarixi məktəbinin metodologiyasını klassik məktəbdən fərqləndirən cəhətlər:

- bunların hamısı
- iqtisadi hadisələrə tarixi mövqedən yanaşılması
- siyasi iqtisada milli elm kimi baxılması
- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərə üstünlük verilməsi
- ictimai mənafenin şəxsi mənafedən üstün tutulması

329 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- C.Keyns
- V.Oyken
- Y.Şumpeter
- C.Robinson
- F.Xayek

330 Proteksionalizm sənaye üçün qanundur fikri kimə məxsusdur?

- L.Erxard
- F.List
- L.Mizes
- V.Oyken
- A.Monkretyen

331 Sosial məktəbin nümayəndələri yeni tarixi məktəbdən hansı fərqli fikri söyləmişdir?

- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin mülahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

332 İşsizlik nəticəsində potensial əmtəə və xidmətlərin itkisinin hesablanması kimin işlədiyi qanuna əsasən həyata keçirilir?

- P.Samuelson
- A.Marşall
- V.Oyken
- F.Xayek
- A.Müller-Armak

333 F.List deyir ki:

- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- fərdin xoşbəxtliyi millətin qüdrətindən asılıdır
- iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir

334 ən yeni tarixi məktəbin metodologiyasını yeni tarixi məktəbdən fərqləndirən cəhət:

- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin müahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

335 Köhnə tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- F.List, A.Müller
- V.Roşer, B.Hildebrand, K.Knis
- K.Marks, F.Engels
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

336 Köhnə tarixi alman məktəbi hansı illəri əhatə edir:

- XX əsrin 30-40-cı illərini
- XIX əsrin 40-60-cı illərini
- XIX əsrin 70-90-cı illərini
- XIX əsrin 90-cı – XX əsrin 30-cu illərini
- XIX əsrin 20-40-cı illərini

337 F.List deyir ki:

- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir
- elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- müxtəlif millətlər müxtəlif inkişaf səviyyəsinə malikdirlər
- iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır

338 Hansı iqtisadçı mülkiyyətin dövlətləşdirilməsini dövlət sosializmi adlandırmışdır:

- V.Oyken
- L.Brentano
- P.Samuelson
- A.Müller-Armak
- F.Xayek

339 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- empirizmi tətbiq etmişlər
- sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər

- tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər

340 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər
- sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər
- tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- iqtisad elmini mənəvi əxlaq elmi adlandırmışlar

341 Alman tarixi məktəbinin nəzəri sələfləri kimlərdir?

- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- F.List, A.Müller
- K.Marks, F.Engels
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

342 Yeni tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- F.List, A.Müller
- K.Marks, F.Engels
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

343 Fərdi tarazlığı ayrı-ayrı əmtəələr üzrə tarazlıq kimi izah edib, ümumi tarazlığın bu tarazlıqların cəmi olduğunu qeyd edən nəzəriyyəçi:

- E.Çemberlin
- C.Klark
- L.Valras
- A.Marşal
- C.Robinson

344 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- istehsalın həcmi
- tələb və təklif
- məhsulun faydalılığı
- istehsal xərcləri
- insanların zövqü

345 Azalan həddi faydalılıq prinsipi hansı ölkələrdə eyni vaxtda kəşf edilmişdir:

- İngiltərə, Avstriya, İsveçrə
- Avstriya, İngiltərə, Almaniya
- İsveçrə, İngiltərə, Fransa
- İngiltərə, Almaniya, Fransa
- Avstriya, İsveçrə, Almaniya

346 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olmayan iqtisadçıları fərqləndirin:

- K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
- D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

347 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- əldə edilən mənfəətə
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə
- azad istehlak seçiminə
- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- qismən iqtisadi tarazlıq şəraitində tələb və təklifin təhlilinə

348 Valras modeli nəyi ifadə edir:

- fərqsizlik ayrılmasının məcmusu
- məhsuldar xidmətlər və istehlak mallarının qarşılıqlı fəaliyyət sistemini
- istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı
- y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

349 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- məntiqi metodun riyazi metodla əvəz olunmasına
- səbəb-nəticə əlaqələrinə
- müqayisəli təhlilə
- məntiqi metoda
- məntiqi və riyazi metoda

350 Üstünlüyü xarakterizə etmək üçün Pareto istifadə etmişdir:

- bunların heç biri
- Cevonsonun əmək təklifi nəzəriyyəsindən
- F.Edcuort tərəfindən təklif olunmuş "ehtinasızlıq əyrisi" ideyasından
- Valrasın həddi məhsuldarlıq sxemindən
- Kurnonun xalis məhsul nəzəriyyəsindən

351 Tələbin elastikliyi elmə gətirən iqtisadçı:

- E.Çemberlin
- C.Klark
- L.Valras
- A.Kurno
- C.Robinson

352 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- əldə edilən mənfəətə
- kiçik artımlar və həddi stiuasiyalar metoduna
- azad istehlak seçiminə
- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə

353 Kurnonun tələb qanununun mahiyyətini ifadə edir:

- bunların hamısı
- qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur
- qiymətin istənilən dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur
- qiymətin dəyişməsi tələbin dəyişməsinə təsir etmir

354 Kim faizi əmək haqqının əməyə görə mükafatlandırma kimi qiymətləndirmişdir:

- L.Valras

- C.Klark
- C.Keyns
- A.Marşall
- heç biri doğru deyil

355 İnhisar nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır:

- U.Cevons
- L.Valras
- B.Pareto
- K.Menger
- A.Kumo

356 İngiltərədə faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin banisi kim olmuşdur:

- K.Marks
- İ.Bentam
- U.Cevons
- A.Smit
- K.Menger

357 İctimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab edən iqtisadçı kimdir:

- Çemberlin
- Şumpeter
- Klark
- Kere
- Mitçell

358 Hansı məktəbin nümayəndələri öz tədqiqatlarında riyazi formullardan istifadə etməmişdir:

- Bunların hamısı
- Kembriç məktəbi
- Venesiya məktəbi
- İngiltərə məktəbi
- Avstriya məktəbi

359 Hansı məktəbin nümayəndələri məhdud resursların səmərəli bölgüsünün öyrənilməsini siyasi iqtisadın problemi hesab etmişdir:

- Klassik məktəb
- Kembriç məktəbi
- Avstriya məktəbi
- Frayburq məktəbi
- Marksist məktəb

360 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olan iqtisadçıları fərqləndirin:

- K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
- D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

361 Azalan həddi faydalılıq prinsipi nə vaxt kəşf edilmişdir?

- 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhranından sonra
- XIX əsrin ikinci yarısında
- XIX əsrin ortalarında

- XIX əsrin əvvəllərində
- XX əsrin əvvəllərində

362 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetinə aid deyil?

- istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- şəxsi istehlak sferasında baş verən insanın nemətə olan münasibəti
- istehlak qiymətləndirilməsi
- istehlak seçimi

363 Avstriya məktəbinin ideoloqları iqtisadi təhlildə əsasən hansı metoddan istifadə etmişlər?

- subyektiv psixoloji
- Tarixi və məntiqi
- İqtisadi təhlil
- Elmi abstraksiya
- Empirik-riyazi metod

364 Avstriya məktəbinin tədqiqat predmeti:

- faydalılıq həddi
- tədavül və istehsal sferası
- istehsal sferası (təklif)
- tədavül sferası (tələb)
- məhsuldarlıq həddi

365 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı biliksiz və riyaziyyatdan istifadə etmədən iqtisad elminə əsaslı töhfələr verə bilmişdir:

- V.Pareto, F.Vizer
- K.Menger, S.Qossen
- A.Kurmo, S.Tyunen
- J.Klark, Bem-Baverk
- C.Düpü, J. Bentam

366 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Bem-Baverkə aiddir:

- "Pul və kredit"
- "Kapital və mənfəət"
- "Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"
- "Sənaye və ticarət"
- "Təsərrüfat və hüquq"

367 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxildir?

- bunların hamısı
- tələb və təklif
- məhsulun faydalılığı
- istehsal xərcləri
- istehsalın həcmi

368 Marjinal inqilabın nümayəndələri dəyəri necə müəyyən edirdilər?

- riyazi metodlardan istifadə əsasında
- son faydalılıq və son xərclər əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər
- xərclər nəzəriyyəsi
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- faydalılığa əsaslanan subyektiv dəyər nəzəriyyəsi

369 Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur bu:

- İqtisadi rifah nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- Keynsçi nəzəriyyə
- İqtisadi artım nəzəriyyəsi

370 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən öyrənilmişdir:

- K.Marks
- İ.Bentam
- U.Cevons
- A.Smit
- K.Menger

371 İqtisad elmində uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- heç biri doğru deyil
- C.Keynsə
- A.Marşala
- L.Valrasa
- C.Klarka

372 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- riyazi metoda və funksional əlaqələrin təhlilinə
- funksional əlaqələrin təhlilinə
- riyazi metoda
- məntiqi metoda
- məntiqi və riyazi metoda

373 Engel əyrisi göstərir:

- fərqsizlik əyrilərinin məcmusu
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı
- y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

374 Qiymət artımı və işsizlik dinamikası arasında qrafik asılılıq:

- Engel əyrisi
- Lorens əyrisi
- Filips əyrisi
- Laffer əyrisi
- Valras əyrisi

375 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetini nə təşkil edir?

- istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- kapitalizmin inkişaf qanunları
- tədavül sferası
- istehlak qiymətləndirilməsi
- istehlak seçimi

376 əmək təklifi nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- U.Cevons
- L.Valras
- B.Pareto
- K.Menger
- C.Hiks

377 İnhisarçı bazar rəqabəti nəzəriyyəsinin banisi kimdir?

- Çemberlin
- Şumpeter
- Klark
- Kere
- Mitçell

378 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Marşala aiddir:

- "Pul və kredit"
- "Kapital və mənfəət"
- "Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"
- "Sənaye və ticarət"
- "Təsərrüfat və hüquq"

379 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- ordinalist və kordinalist
- marksist və monetar
- istehsal və qeyri-istehsal
- keynsçi və neoliberal

380 L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsidir
- izafi dəyər nəzəriyyəsidir
- əmək-dəyər nəzəriyyəsidir
- əmək təklifi nəzəriyyəsidir

381 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- Qossenin ikinci qanunu

382 C.Klarkın məhsuldarlıq həddi hansı nəzəriyyənin əsasında yaranmışdır?

- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- son faydalılıq
- təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- optimallıq nəzəriyyəsi
- qiymət nəzəriyyəsi

383 Likvidlik anlayışını elmə kim gətirmişdir:

- A.Piqu
- Y.Bem-Baverk
- M.Fridmen
- F.Vizer

K.Menger

384 Faydalılıq həddinin kəşfinin səbəbi hansıdır:

- bunların hamısı doğrudur
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- marksizmə qarşı qəti etiraz
- müstəqil intellektualın inkişafı
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər

385 U.Cevonsa aid olan fikri seçin:

- kapital nemətlərinin qiyməti məlum faiz dərəcəsinə onların gətirdiyi xalis gəlirə ciddi surətdə proporsionaldır
- səmərəli istehlak zamanı alınan əmtəələrin faydalılığının sonuncu dərəcəsi onların qiymətinə proporsionaldır
- mübadilə olunan əmtəələrin kəmiyyəti, sərf olunan əməyin məhsuldarlığına düz mütənasibdir və həmin əmtəələrin dəyərində və qiymətində və istehsalın xüsusi xərclərinə, həmçinin onların həddi faydalılığına əks mütənasibdir
- eyni bir nemətin hissələri qeyri-bərabər faydalılığa malikdir
- əməyin antifaydalılığı və əmək məhsulunun faydalılığı tarazlaşdığı vaxt məhsulun istehsalı kəsilir

386 Onun riyazi modelini bəzən XX-əsrə ekonometrika adlanan istiqamətin- statistik informasiyanın və faktiki kəmiyyətlərə əsaslanan iqtisadiyyatda kəmiyyət qanunauyğunluqların və qarşılıqlı əlaqələrin daxil olduğu riyazi iqtisadiyyatın nümunəsi hesab edirlər:

- Dypünün həddi təhlil metodu
- Kurnonun həddi təhlil metodu
- Bunların hamısı
- Tyunenin həddi təhlil metodu
- Pareto meyanı

387 Nemətin kombinasiyasının faydalılığı istehlak olunmuş müxtəlif nemətlərin sonuncu porsiyası eyni faydalılığa malik olduqda faydalı olur:

- Qiffen paradoksu
- əvəzləmə effekti
- Qossenin ikinci qanunu
- gəlir effekti
- Qossenin birinci qanunu

388 Marşalın qiymət konsepsiyasının komponentlərindən yalnız olanı seçin:

- bunların heç biri
- faydalılıq həddi
- istehsal xərcləri
- tələb və təklif
- əmtəə dəyəri

389 Marjinalizm ideyaları hansı nəzəriyyəyə münasibət bildirməklə irəli sürülmüşdür:

- bunların hamısı
- S.Simondinin böhranlar konsepsiyasına
- Maltusun əhali nəzəriyyəsinə
- C.Milin kompromislər siyasi ideyasına
- J.Sey qanununa

390 Marjinal inqilabın II mərhələsi üçün xarakterik olanını seçin:

- siyasi iqtisad anlayışına subyektiv-psixoloji əsasdan yanaşması
- subyektiv faydalılıq, robenson metodu
- dəyərsiz qiymət anlayışının meydana gəlməsi

- məhsuldarlıq şəraitində maksimallaşdırıcı iqtisadi davranış prinsipinin qəbul olunması
 istehsal sahəsinin törəmə hesab olunması

391 Aşağıdakı fikirlərdən S.Qosseyə aid olanını seçin:

- O, faydalılıqların mübadiləsinə faydalılığın artım mənbəyi kimi baxmışdır
 O, iqtisad elmini zövq və iztirabı hesablama kimi şərh edir
 O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırır
 O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırır
 O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsini yadır

392 Aşağıdakı əsərlərin hansının müəllifi E.Bem-Baverkdir:

- "K.Marksın nəzəriyyəsi və onun tənqidi"
 "Siyasi iqtisadın əsasları"
 "İctimai təsərrüfat nəzəriyyə"
 "Pul kredit və ticarət"
 "Sərvət nəzəriyyəsinin riyazi prinsipləri"

393 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsini məsrəf nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

- Y.Bem-Baverk
 A.Piqu
 V.Pareto
 M.Fridmen
 F.Vizer

394 Aşağıdakı fikirlərdən U.Cevonsa aid olanını seçin:

- O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırmışdır
 bütün cavablar doğrudur
 O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsini yaratmışdır
 O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırmışdır
 əmək özünün başlanğıc mərhələsində müsbət hisslər yaradır, lakin sonra əzablı, yəni anti faydalı olur

395 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- hamısı doğrudur
 iqtisadi rifah nəzəriyyələri
 iqtisadi artım nəzəriyyələri
 ekonometrik modellər nəzəriyyələri
 müxtəlif riyazi konsepsiyalar

396 Aşağıdakı iqtisadçılardan ordinalist olanını seçin:

- K.Menger
 L.Valras
 V.Pareto
 E.Bem-Baverk
 F.Vizer

397 Eyni bir məhsulun istehsal amillərinin müxtəlif kombinasiyalarının köməyi ilə yaradıla bilməsi haqqında fikri ilk dəfə kim söyləmişdir:

- F.Vizer
 V.Pareto
 L.Valras
 E.Bem-Baverk

K.Menger

398 Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- Pul nəzəriyyələri
- Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi
- Tsikllər nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

399 əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə, bölgü səmərəlidir . Bu müddəa adlanır:

- kompensasiya meyarı
- Pareto meyarı
- Cini əmsalı
- Atkinson indeksi
- ədalətlik əmsalı

400 Pareto-optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- duopolyada
- oliqopolyada
- inhisarçı rəqabətdə
- təkmil rəqabətdə
- tənzimlənən inhisarlarda

401 A.Marşalın tarazlıq modelinin Valras modelindən fərqi hansıdır:

- qiymət müstəqil dəyişəndir və təklif qiymətdən asılıdır
- qiymət müstəqil dəyişəndir
- təklif qiymətdən asılıdır
- təklifin kəmiyyəti qiymətlə deyil, məsrəflə şərtlənir
- təklif müstəqil dəyişəndir

402 V.Paretoya görə resursların optimal bölgüsü konsepsiyası nəyə əsaslanır?

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
- hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır

403 Hansı iqtisadçı faydalılıq həddi nəzəriyyəsini məqsəd-nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

- V.Pareto
- U.Cevons
- A.Piqu
- G.H.Qossen
- K.Menger

404 Qossenin birinci qanununa görə:

- bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır; təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
- bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır

- təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
- mövcud nemətin hər bir əlavə vahidindən təmin olmanın kəmiyyəti durmadan aşağı düşür, tam təmin olunduqda isə sifra çatır
- faydalılığın azalması ilə nemətlərin istehlakı azalır

405 İstehsal xərcləri qanunu aşağıdakı iqtisadçılardan kimə məxsusdur:

- A.Marşalla
- C.Xiksə
- P.Samuelsona
- F.Vizerə
- C.Klarka

406 İqtisad elmində olan uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- L.Valras
- C.B.Klark
- A.Marşall
- U.Cevons
- V.Pareto

407 Hansı iqtisadçı ilk dəfə Siyasi iqtisad terminindən istifadə edərək onu ekonomiks adlandırmışdır:

- A.Marşall
- V.Pareto
- K.Menger
- U.Cevons
- G.H.Qossen

408 Faydalılıq həddinin kəşflərindən yanlış olanını seçin:

- kapitalist iqtisadi sisteminin islahatına diqqətin artması
- müstəqil intellektualın inkişafı
- marksizmə qarşı qəti etiraz
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər

409 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- bazar qiyməti son xərclərə bərabərdir
- əmtələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir
- əmtə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- əmtələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir

410 Marjinalizmin II mərhələsi üçün xarakterik xüsusiyyət hansıdır:

- onlar maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab edirdilər
- onlar passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi tərəfdarıydılar
- onların fikrincə, qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi müəyyən edir
- onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- onlar iqtisadi təhlilin funksional metodu ilə yanaşı iqtisadi proseslərin riyazi modelləşmə metodunu təsdiq etmişlər

411 Məsrəflərə əsaslanan dəyər nəzəriyyəsini inkar edir:

- marksist konsepsiya

- monetar konsepsiya
- marjinal konsepsiya
- neoklassik konsepsiya
- sərvət konsepsiyası

412 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq problemində başlıca cəhət:

- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- sabitliyə bir neçə bazarda baxmışdır
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir

413 L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
- son məhsuldarlıq nəzəriyyəsi
- ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modeli
- əmək təklifi nəzəriyyəsidir
- əmək-dəyər nəzəriyyəsidir

414 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- hamısı doğrudur
- ekonometrik modellər nəzəriyyələri
- iqtisadi rifah nəzəriyyələri
- iqtisadi artım nəzəriyyələri
- müxtəlif riyazi konsepsiyalar

415 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- Pul nəzəriyyələri
- Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Tsikllər nəzəriyyəsi
- Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi

416 Avstriya və İngiltərə məktəbinin nümayəndələri üçün iqtisadi elminin məqsədini müəyyənləşdirmək istiqamətində ümumi fikir:

- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi
- təbii resursların məhdudluğu
- insanın maksimal zövq alması
- istehsal münasibətləri
- insanın tələbatlarının ödənilməsi

417 Avstriya məktəbinin tədqiqat sferasına aid deyil:

- təsərrüfatların mexaniki məcmusu
- cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı fərdi təsərrüfatlar
- şəxsi istehlak sferasındakı baş verən insanların nemətə olan münasibəti
- istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- ayrı-ayrı fərdlərin psixologiyası davranışı

418 Avstriya məktəbinin tədqiqat obyektini nə təşkil edir:

- bunların hamısı
- cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı təsərrüfatlar
- ev təsərrüfatları

- dövlət təsərrüfatları
- cəmiyyətdən təcrid olan kollektiv təsərrüfatlar

419 Avstriya məktəbinin metodoloji əsasını nə təşkil edir:

- maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab etmələri
- passiv dövlət tənziyi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi
- qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi
- onlar siyasi iqtisadı subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- liberal yönümlü klassiklərin faydalılıq haqqında baxışları

420 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansını Kurno yaratmışdır:

- duopoliya
- inhisarçı rəqabət
- təkml rəqabət
- tənzimlənən inhisarlar
- oliqopoliya

421 Aşağıdakı fikirlərdən V.Paretoya aid olanı seçin:

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır
- ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır
- hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır

422 Y.Bem-Baverk göstərirdi ki:

- məhsuldar nemətlər istehsal prosesində tam istifadə olunur
- qiymətə görə faydalılıq həddinin ölçülməsi bütün əmtəələr üçün bərabərdir
- faydalılıq həddi, nəticə etibarilə müəyyən məhsulun dəyəri onun istehsalına cəkilən xərclərin dəyərinə yaxın kəmiyyətdir
- nemət nə qədər az tapılırsa və ona tələbat nə qədər çox olursa, onun faydalılığı da bir o qədər yüksək olur
- faydalılığın funksiyası aramsız deyil, diskretdir

423 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- iqtisadi nəzəriyyənin ayrı-ayrı istiqamətlərə ayrılması prosesinin dərinləşməsi
- iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- marksizmə qarşı olan qəti etiraz
- iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi

424 K.Mengerin dəyər nəzəriyyəsinin fərqli cəhətləri nədir?

- hamısı doğrudur
- heç biri doğru deyil
- Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmişdir
- Əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir
- Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmiş və əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir

425 İqtisadi-riyazi faydalılıq nəzəriyyəsinin ilk variantını kim yaratmışdır?

- A.Piqu

- Kumo
- Qossen
- F.List
- A.Marşal

426 Hansı üçlük həddi təhlili faydalılığa tətbiq etməklə faydalılıq nəzəriyyəsinin təkmilləşdirmişdir:

- Düptü, Qossen, Ceninqs
- Loyd, Lonqlild, Senior
- Marşal, Klark, Piqu
- Menger, Bem-Baverk, Vizer
- Cevons, Menger, Valras

427 Həddi təhlil metodunun əsl banisi kimdir:

- S.Tyunen
- U.Cevons
- V.Pareto
- C.Kommons
- L.Valras

428 Fond əməliyyatlarında spekulativ motivlərlə bağlı olaraq optimizm və pessimizm əhval-ruhiyyələri ilə bağlı olan nəzəriyyələrin müəllifi kimdir və necə adlanır:

- A.Marşalın fərdi tarazlıq nəzəriyyəsi
- L.Valrasın ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- U.Cevons və Paretonun psixoloji nəzəriyyəsi
- C.Klarkın inkişaf edən sistem daxilində tarazlıq nəzəriyyəsi
- E.Çemberlinin ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi

429 Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbini izah edən müəllif:

- Q.Xabler – yığımlar və R.Xoutri – monitar nəzəriyyələri
- Q.Xabler – yığımlar nəzəriyyəsi
- R.Xoutri – monitar nəzəriyyə
- C.Cevinson – xarici amillər nəzəriyyəsi
- K.Marks – izafi dəyər nəzəriyyəsi

430 C.Klarkın tədqiqatının xarakterik xüsusiyyətinə aiddir:

- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
- kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması
- ictimai sərvətin bölgüsünü iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

431 C.Klarkın məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin əsasında hansı nəzəriyyə durur:

- T.Maltusun “Əhali sakinliyi” qanunu
- J.B.Seyin “İstehsal amilləri nəzəriyyəsi”
- C.Kerinin mənafeələrin əhəngdarlığı ideyası
- N.U.Seniorun “İmtina nəzəriyyəsi”
- F.Bastianın “Xidmət nəzəriyyəsi”

432 Aşağıdakılardan hansı Qossenin tədqiqat obyektinə olmuşdur:

- istehlak tələbi
- istehsal xərcləri ilə gəlirlər
- elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı

- istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım
- istehsal tələbi

433 Aşağıdakı fikirlərdən L.Valrasa aid olanı seçin:

- bunların hamısı doğrudur
- O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
- O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;
- O,ressurların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;
- O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;

434 Hansı üçlük faydalılıq nəzəriyyəsindən istehlakçı davranışının təhlili üçün istifadə etmişlər:

- Marşal, Klark, Piqu
- Menger, Bem-Baverk, Vizer
- Loyd, Lonqlild, Senior
- Döpü, Qossen,Ceninqs
- Cevons, Menger, Valras

435 Tələb əyrisi mənfi meylliği izah oluna bilər:

- son faydalılığın azalması qanunu ilə
- Qiffen paradoksu ilə
- gəlir effektilə
- fərqsizliklərin ayrılması ilə
- Qossenin ikinci qanunu ilə

436 A.Marşal faiz nəzəriyyəsi ni hansı iqtisadçının hansı nəzəriyyəsinə əsasən yaratmışdır:

- C.Kerinin mənafeələrin ahəngdarlığı ideyası
- J.B.Seyin "Sey qanunu" Satış nəzəriyyəsi
- T.Maltusun "Əhali sakinliyi" qanunu
- F.Bastianın "Xidmət nəzəriyyəsi"
- N.U.Seniorun "İmtina nəzəriyyəsi"

437 C.Klarkın tədqiqatının metodoloji yeniliyi nədədir:

- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
- kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması
- statika və dinamika haqqında müddəaları birləşdirən iqtisad elminin bölmələri haqqında təlimi
- marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

438 L.Valrasın dahiliyi ondan ibarətdir ki:

- O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
- O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;
- bunların hamısı doğrudur
- O,ressurların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;
- O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;

439 Pareto-səmərəli buraxılışının çatdığı nöqtədə:

- son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir
- transformasiyanın son hədd norması əvəzləmənin son hədd normasına bərabərdir
- bazar iqtisadiyyatı şəraitində buraxılışın Pareto səmərəliliyinə nail olmaq mümkün deyil
- son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir, bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir
- bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir

440 Nemətlərin Pareto-səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı
- nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdı
- istehsalın optimal səviyyəsinə nail olmuşdur
- nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı

441 İlk olaraq vaxtı bir amil kimi iqtisadi təhlilə kim tətbiq etmişdir ?

- A.Piqu
- D.Rikardo
- K.Marks
- F.List
- A.Marşal

442 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- klassik iqtisadi nəzəriyyələrin intellektual keçmişə atılması
- iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi
- iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- marksizmə qarşı olan qəti etiraz

443 C.Klarkın İstehsal funksiyası nəzəriyyəsi hansı əlaqələri nəzərdə tutur?

- texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi ilə istehsalın səmərəliliyi
- məhsul buraxılışının həcmi ilə məsrəflər
- istehsal xərcləri ilə gəlirlər
- elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
- istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım

444 Paretoya görə ümumi iqtisadi müvazinətliyin meyarı (kriteriya) nədir?

- ictimai rifah halının yaxşılaşdırılması
- maksimum faydalılıq
- məcmu faydalılığın açığlanması
- fərdlərin və əhəlinin rifah halının yaxşılaşdırılması
- fərdi rifah halının qiymətləndirilməsi

445 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- Kaletskinin iqtisadi artım modeli
- Bunların hamısı doğrudur
- C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
- K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- C.Neymanın institusional müvazinət modeli

446 Müasir təkrar istehsal nəzəriyyəsinin əsasında hansı prinsip durur:

- monetar
- Multiplikator
- tarazlıq
- psixoloji
- Akselerator

447 Mikro səviyyədə başlıca olaraq investisiyaya cəlb olunmuş sahə daxilində aparılan məcmu məşğulluğu əks etdirən nəzəriyyə:

- multiplikator nəzəriyyəsi
- məşğulluq multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru
- son istehlak yönümü
- akselerator nəzəriyyəsi

448 Keynsçi cərəyanları müəyyən edin: 1) radikal islahatçı cərəyan; 2)liberal cərəyan; 3) sol cərəyan; 4) sağ cərəyan; 5) monetar cərəyan:

- 1, 2, 3
- 3, 4, 5
- 2, 5, 4
- 1, 2, 4
- 5, 2, 1

449 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
- Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi
- makroiqtisadi nəzəriyyənin mikroiqtisadi aspektlərinə üstünlük verilməsi

450 C.Robinson yazırdı ki:

- Qeyri-müvazinət vəziyyəti təsadüfi səciyyəlidir, iqtisadiyyatın özü onu aradan qaldırır
- əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əməkhaqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır
- Müasir iqtisadiyyat dövlət müdaxiləsi olmadan səmərəli fəaliyyət göstərə bilməz
- Avtomatik tənzimlənmə təsadüfüdür və xüsusi hal kimi səciyyələnməlidir
- İqtisadiyyata dövlət müdaxiləsi iqtisadiyyatın təbiətinə ziddir

451 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- C.Robinson
- P.Sraffane
- Bunların hamısı
- C.Stiqlis
- N.Kaldor

452 C.Keynsin tədqiqat sferasına aid deyil:

- işsizliyin təbii norması anlayışının irəli sürülməsi
- milli gəlir
- əmanətlərin yığılımı
- investisiyaların həcmi
- istehlak və gəlirlərin səviyyəsi

453 C. Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- ÜDM-un artırılması
- natamam reallaşmanın səbəbinin aydınlaşdırılması
- səmərəli təklif
- vergi dərəcələrinin artırılması
- gəlirlərin artırılması

454 C.Keynsin fikrinə görə:

- təklif müvafiq tələb yaradır

- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır
- faktiki tələb potensial tələbdən azdır
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır

455 Aşağıdakılardan hansı C.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə proqramına aiddir:

- Faiz dərəcələrinin tənzimlənməsi ilə pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsi
- Bütçə siyasəti
- Tam məşğulluq siyasəti
- Ədalətlik funksiyası
- Bunların hamısı

456 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- “Məşğulluğun,faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi”
- ”Azad sahibkarlığın sonu”
- ”Pul haqqında traktat”
- “ Pul-kredit və ticarət”
- ”Pul islahatı haqqında traktat”

457 əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əmək haqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır və iqtisadi artımın mühüm stimulu olur. Bu fikir kimə məxsusdur?

- N.Kaldor
- C.Keyns
- Şumpeter
- E.Çemberlin
- C.Robinson

458 Yeni keynsçilik nəzəriyyəsində Keynsin hansı modeli əsas yer tuturdu:

- qeyri-müvazinətlik
- ümumi müvazinət
- optimal müvazinət
- makroiqtisadi müvazinət
- mikroiqtisadi müvazinət

459 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
- pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- səmərəli tələbin qeyri-təkmil rəqabət şəraitində öyrənilməsi ideyası
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi

460 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- Bunların hamısı doğrudur
- K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
- C.Neymanın institusional müvazinət modeli
- F.Kenenin sadə təkrar istehsal və tədavülü təsvir edən “İqtisadi cədvəlləri”

461 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- F.Xanin
- C.Tobin

- Bunların hamısı
- C.Stiqlis
- R.Lukas

462 C.M.Keyns tarazlığın pozulmasının, böhranlı tənəzzülün və işsizliyin əsas səbəbini nədə görür:

- istehlakda
- istehsalda
- mübadilədə
- bölgədə
- yığımda

463 C.M.Keynsin əsas psixoloji qanuna görə:

- məcmu real gəlirin azalması ilə istehsal azalır
- məcmu real gəlirin artması ilə istehlak artır
- bunların hamısı doğrudur
- məcmu real gəlirin artması ilə istehsal artır
- məcmu real gəlirin azalması ilə istehlak azalır

464 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- "Mənfəət, faiz və investisiya"
- "Pul islahatı haqqında traktat"
- "Azad sahibkarlığın sonu"
- "Pul haqqında traktat"
- "Məşğulluğun,faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi"

465 Faiz dərəcələrinin və gözlənilən mənfəət normasının təsiri ilə dəyişən investisiya xərclərinin qeyri sabitliyini göstərən nəzəriyyə hansıdır:

- monetar
- Marksist
- Keynsçi
- tarazlıq
- psixoloji

466 Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etmişdir:

- Robinson və Çemberlin
- Şumpeter
- E.Çemberlin
- C.Robinson
- C.Keyns

467 C. Keynsin fikrinə görə:

- qiymət, əmək haqqı, faiz dərəcəsi qısa müddətdə dəyişməzdir
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- təklif müvafiq tələb yaradır
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır

468 Solou modelinin mahiyyəti nədir:

- bunların heç biri
- investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında əlaqəni əks etdirir
- iqtisadi artım texniki tərəqqi və iqtisadi resurslardan səmərəli istifadənin nəticəsidir
- iqtisadi artım milli gəlirin bölgüsündən asılıdır

- kapital və əmək məsrəfləri ilə əlaqəni əks etdirir

469 Öz iqtisadi fəaliyyətinə görə Lord titulu almış ilk alim iqtisadçı:

- C.Mill
 A.Marşal
 J.B.Sey
 C.Keyns
 A.Piqu

470 Ortodoksal Keynsçiliyin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
 Keynsin nəzəriyyəsinin yeniyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
 Bütçə tənzimlənməsi ideyasının pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlamışdır
 Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
 Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

471 Neokeynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- Bunların hamısı doğrudur.
 İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
 dolaylı şəkildə sistemik, birbaşa kapitalist iqtisadiyyatına dövlət təsirini müdafiə edir
 İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
 Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

472 Monetar postkeynsçiliyin geniş vüsət aldığı ölkəni müəyyən edin:

- ABŞ, İngiltərə, İtaliya
 İngiltərə, Hindistan, Kanada
 Kanada, Avstriya, İtaliya
 ABŞ, Polşa, İtaliya
 ABŞ, İngiltərə, Kanada

473 Qiymətlərin yüksəldilməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətlənməsi. Bu hansı nəzəriyyədir:

- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
 dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
 tarazlıq nəzəriyyəsi
 monetar nəzəriyyə
 xarici amillər nəzəriyyəsi

474 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbit etmişdir ki:

- Kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilini vermişdir
 təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
 özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır
 bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
 "Laissez faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır

475 Keynsçilik doktrinasına görə məşğulluğun ümumi həcmi asılıdır:

- bunların hamısı
 kapital qoyuluşunun son səmərəliliyi ilə
 istehlak yönümü ilə

- tam məşğulluq vəziyyətini xarakterizə edən iqtisadi sabitliklə
- Faiz norması ilə

476 Keyns nəzəriyyəsinə aid deyil:

- təklif tələb yaradır
- tələb təklif yaradır
- təklif tələb yaratmır
- əsas problem reallaşmalıdır
- faktiki tələb potensial tələbdən azdır

477 Keyns qeyd edirdi ki:

- tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
- hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- faiz sırf psixoloji fenomenə irəli gəlir
- işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

478 İqtisadi artımın hansı modelində artım problemi əmanət və investisiyaların nisbəti prizmasında öyrənilirdi:

- Keyns modeli
- C.Robinson modeli
- Harrod-Domar modeli
- Kobbə-Duqlas modeli
- V.Tinberqen modeli

479 İqtisadi artım nəzəriyyələrinə aiddir:

- Bunların hamısı
- Neokeynsçi nəzəriyyə
- Keynsçi nəzəriyyə
- Neoklassik nəzəriyyə
- [Postkeynsçi nəzəriyyə

480 Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsçi modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- inflyasiyanın şərtlərinin müəyyənələşməsinə
- dövlət gəlirlərinin artırılmasına
- dövlət xərclərinin maksimum ixtisar olmasına
- kapital qoyuluşu ilə texniki tərəqqinin səviyyəsinə
- vergilərin azaldılmasına

481 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi N.Kaldora məxsusdur:

- "C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim"
- "İqtisadi tsikllər və milli gəlir"
- "Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi"
- "Kapital yığılımı"
- "Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması"

482 Akselerator prinsipini iqtisadiyyata gətirən iqtisadçı kimdir:

- P.Samuelson, C.Hanson
- C.Robinson, V.Tinbergen
- C.Keyns, L.Valras
- Kobbə-DE.Domar, R.Xarrod
- E.Xansen, C.Klark

483 Yeni Keynşçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- Bunların hamısı doğrudur.
- İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- İnhisarçılıq və qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin gedişatının qəbul olunmasıdır;
- İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

484 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynşçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi Con Robinsona məxsusdur:

- "C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim"
- "İqtisadi tsikllər və milli gəlir"
- "Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi"
- "Kapital yığılımı"
- "Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması"

485 İqtisadi tsiklin qısa müddətli dövrdə əsas səbəbi dövriyyə fondlarına yönəldilmiş investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

486 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi C.Keynsin multiplikator-akselerator təliminə uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- marksist nəzəriyyə
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi
- uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi

487 C.M.Keyns A.Marşalın hansı fikrindən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi konsepsiyasını əsaslandırmaq üçün istifadə etmişdir:

- faiz nəzəriyyəsi
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- pulun kəmiyyət nəzəriyyəsi
- mükəmməl rəqabət şəraitində istehsalın optimallaşdırılması
- vaxtı bir iqtisadi amil kimi iqtisadi təhlilə tətbiq etməsi

488 Neokeynşçilər qeyri-sabitliyin və tsiklik dəyişikliyin səbəbini nədə görürdülər:

- təkrar istehsal əlaqələrinin xüsusiyyətlərində
- tələbin dəyişməsində
- qiymətin dəyişməsində
- iqtisadi sistemin zahiri pozulmalarında
- təklifin dəyişməsində

489 Sol Keynşçilərin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər və Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər
- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
- Keynsin nəzəriyyəsinə neoklassik əməllərlə əlaqələndirməyə çalışmışdır
- Keynşçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur

- Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

490 İqtisadi artımın hansı modelində, iqtisadi artımın milli gəlirin bölgüsündən asılıdır:

- Solou modeli
 Tinberqen modeli
 Harrod-Domar modeli
 Kobb-Duqlas modeli
 Robinson modeli

491 Kobb-Duqlas modelinə elmi-texniki tərəqqinin əlavə edilməsi ilə formalaşan model hansıdır:

- Solou modeli
 C.Robinson modeli
 Harrod-Domar modeli
 Barro modeli
 V.Tinberqen modeli

492 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli milli istehsalın həcmi ilə kapital və əmək məsrəfləri arasında əlaqəni əks etdirir:

- Solou modeli
 C.Robinson modeli
 Harrod-Domar modeli
 Kobb-Duqlas modeli
 V.Tinberqen modeli

493 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli məhsulun həcmi ilə iki amil: investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında qarşılıqlı əlaqəni əks etdirir:

- Solou modeli
 C.Robinson modeli
 Harrod-Domar modeli
 Kobb-Duqlas modeli
 V.Tinberqen modeli

494 Kobb-Duqlas modelində həmin dövrün hansı amilinin rolu nəzərə alınmamışdır:

- istehsalın texnoloji parametrlərinin nəzərə alınmaması
 əmək məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
 kapital məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
 təbii resursların rolunun nəzərə alınmaması
 məcmu məhsulun həcmi üçün nəzərə alınmaması

495 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.M.Keynsə aiddir:

- hamısı doğrudur
 qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
 monopsoniya anlayışının elmi dövriyyəyə daxil olunması
 istehlakın səviyyəsini müəyyən edən əsas amilin gəlirlər olması
 istehlak predmetlərinin azad mübadiləsi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi

496 Keyns qeyd edirdi ki:

- likvidliyə üstünlük vermək kapitalın borc formasında mənfəətli olması deməkdir
 hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
 tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
 işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
 iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

497 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbiq etmişdir ki:

- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- qiymətlər və əmək haqqı çevikliyə malik olurlar
- "Laisser faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır
- özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır

498 C.Keyns multiplikator nəzəriyyəsində hansı amillərə əsaslanır?

- sosioloji və institusional amillərə
- institusional amillərə
- psixoloji amillərə
- sosioloji amillərə
- sosioloji və psixoloji amillərə

499 Müasir kapitalizm cəmiyyətində istehsal səviyyəsi ilə məşğulluğu – istehsal olunan əmtəələr, xidmətlər və uyğun olaraq məşğulluq səviyyəsinin ümumi və məcmu məsrəflərin səviyyəsindən birbaşa asılı olduğunu tədqiq edən nəzəriyyəçi:

- C.Mill
- A.Marşal
- J.B.Sey
- C.Keyns
- A.Piqu

500 İnteraksiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əsk etdirir:

- funksiya
- asılılıq
- akselerator
- koeffiçient
- multiplikator

501 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun əsas ideyası:

- qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
- gəlirlərin və istehsalın səviyyəsini müəyyən edən əmanətlərlə investisiya arasında olan nisbət
- iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
- iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

502 Postkeynsçi iqtisadçılara aiddir:

- Bunların hamısı
- A.Eyxner
- C.Robinson
- N.Kaldor
- P.Sraff

503 Postkeynsçilər göstərir ki:

- kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır
- yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
- bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsinə və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
- əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
- onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini – kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

504 Postkeynçiliyin istiqamətini müəyyənləşdirin: 1) Kaletskiçilik, 2) institusionalizm, 3) neorikardoçuluq, 4) monetar, 5) neoklassik

- 1, 3, 4
 1, 2, 3
 2, 3
 2, 4, 5
 1, 3, 5

505 Postkeynçilərə görə:

- yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
 milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
 maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
 əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir
 gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır

506 Postkeynçilər ordodoksal keynsçiləri nədə ittiham edirdilər: 1) milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə; 2) defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə; 3) inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə; 4) iqtisadiyyatda pulun rolunun gücləndirməsinə görə; 5) Marşall elementini qəbul etdiklərinə görə:

- 1, 4, 3
 1, 2, 3
 3, 2, 5
 5, 1, 4
 3, 4, 2

507 Neokeynisçiliyin əsas nümayəndələri arasında dövrü olanı seçin:

- bunların hamısı
 R.Xarrod
 P.Samuelson
 C.Hanson
 E. Domar

508 Keynsçiliyin hansı istiqaməti öz ideyasına, metodologiyasına, tədqiqat obyektinə görə üç istiqamətə-monetar, kaletskiçilik və neorikardoçuluğa bölünür:

- sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
 sol keynsçilər (liberallar)
 neokeynsçilər
 keynsçiliyin konservativ istiqaməti
 postkeynsçilik

509 İntestisiyanın artımı, özünün ilkin tətbiqi nəticəsində çox məbləğdə milli gəlirin artımına səbəb olur:

- akselerator
 multiplikator
 avtonom investisiyalar
 investisiya
 kapital qoyuluşu

510 İntestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əks etdirir:

- həyat səviyyəsi göstəricisi
 multiplikator
 həyat səviyyəsi indeksi
 akselerator

- qiymət indeksi

511 Faktiki iqtisadi artım sürəti çox adamların cəhətlərindən və səhvlərindən asılı olaraq formalaşır:

- D.Nort
 R.Xarrod
 T.Veblen
 U.Mitçel
 P.Samuelson

512 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını
 hər bir artımın tələbi artım səviyyəsi ilə hüdudlaşması
 milli gəlirin tarazlığının yaradılması
 iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
 pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması

513 C.Keyns multiplikator formulasını belə şəkildə göstərmişdir:

- $K = \bar{U}_w / Y_w$
 $K = Y_w / \bar{U}_w$
 $Y = AKaLbCrt$
 $AD = C + I + G + X_n$
 $Y = AKaLb$

514 C.Keyns modelinin əsasını nə təşkil edir:

- məcmu psixoloji amillər
 milli gəlirin müvazinətinin formalaşması şəraiti
 milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
 büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
 dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

515 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
 onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
 onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
 onlar milli gəlirin bölgüsünün onun artımına təsir etmədiyini əsaslandırmışlar
 onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəltmişlər

516 Amerikada Keyns nəzəriyyəsinin davamçılarna aiddir:

- C.Stiqlis, C.Robinson, R.Xarrod
 Tinberqen, Kaletski, N.Kaldor
 Kobba Duqlas, Harrod-Domar, Solou
 E.Xansen, C.Klark, S.Xarris
 C.Tobin, R.Lukas, N.Kaldor

517 Postkeynsçilərin göstəririlər ki:

- İmbarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
 gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
 istehsalın artımı sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artımı yığımdan asılıdır
 milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
 əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

518 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun fərqləndirici xüsusiyyəti:

- qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
- iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
- səmərəli tələb nəzəriyyəsi ilə dəyər nəzəriyyəsinin birləşdirilməsi;
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

519 Maliyyə siyasətinin vəzifəsi ictimai əmtəələr təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir nəzəriyyəsi kimə aiddir:

- T.Veblen
- D.Nort
- P.Samuelson
- Y.Tinbergen
- U.Mitçel

520 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
- onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
- onlar gəlir siyasətini, iqtisadi artım siyasəti ilə əlaqələndirməyə çalışmışlar
- onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
- onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəltmişlər

521 Postkeynsçilərin əsas müddəası hansıdır:

- maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

522 Postkeynsçilər öz konsepsiyasını əsaslandırarkən hansı mənbələrdən istifadə etmişlər:

- C.M.Keynsin nəzəriyyəsindən
- marksın kateqoriyalarında
- rikardoçuluqdan
- institusionalizmdən
- bunların hamısı doğrudur

523 Postkeynsçilər ordodoks keynsçiləri nədə ittiham edirdilər:

- bunların hamısı doğrudur
- inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə
- defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə
- milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə
- pul amilini inkar etdiklərinə görə

524 Postkeynsçi iqtisadçılardan biri yanlıştır:

- A.Eyxner
- N.Kaldor
- C.Robinson
- E.Domar
- P.Sraff

525 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması

- iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
- milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- milli gəlirin tarazlığının yaradılması
- iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını

526 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin əsasını nə təşkil edir:

- məcmu psixoloji amillər
- büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
- milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- milli gəlirin tarazlığının yaradılması şərtləri
- dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

527 Artan kapitalla silahlanma və artan əmək məhsuldarlığı daimi kapitalverimi ilə müşayiət olunur. Bu:

- əməkqoruyucu İTN
- neytral İTN
- Xiksə görə İTN
- İTN kapitalqoruyucu tipi
- Xarroda görə İTN

528 Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- asılılıq
- multiplikator
- akselerator
- koeffiçient
- funksiya

529 Məhsul buraxılışı ilə kapital artımı arasında nisbəti xarakterizə edən göstərici ($V=\Delta K/\Delta Y$) və ya kapitaltutumlu artımın koefisienti:

- avtonom investisiyalar
- kapital qoyuluşu
- akselerator
- multiplikator
- investisiya

530 Neokeynsçiliyin əsas nümayəndələrindən biri yanlışdır:

- E. Domar
- P.Samuelson
- R.Xarrod
- E.Engel
- C.Hanson

531 Postkeynisçilər göstərir ki:

- kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır
- əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
- bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsini və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
- istehsalın artım sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artım yığımından asılıdır
- onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

532 Keynsçiliyin hansı istiqaməti iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas məsələ kimi mənfəətin maksimumlaşdırılması və iqtisadiyyatın konservativ strukturlarının saxlanılmasını təklif edir:

- sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət

- keynsçiliyin konservativ istiqaməti
- neoklassik istiqamət
- sol keynsçilər (liberallar)
- klassik istiqamət

533 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi məsələlərində post keynsçilərin fikri fərqlidir və üç əsas cərəyana bölünür:

- konservativ, marjinal və neoklassik
- konservativ, klassik və yeni keynsçilik
- solçular, marjinal və neoklassik
- solçular (liberal), klassik və neokeynsçilik
- monetar, kaletskiçilik, neorikardoçuluq

534 Investisiya həcmnin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- həyat səviyyəsi indeksi
- həyat səviyyəsi göstəricisi
- qiymət indeksi
- akselerator
- multiplikator

535 Pul nəzəriyyəsi və iqtisadi punkuasiyalar üzrə ilkin işə və iqtisadi-sosial və institusional hadisələrin müstəgilliyinin təhlilinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb:

- Pol Samuelson
- Fridrix Xayek
- Duqlas Nort
- Elinor Ostrom
- Sercon Riçard Hiks

536 Neoliberalaların neoklassiklərdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- bunların hamısı
- kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi

537 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində nəzərdə tutulur:

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- dövlətin sosial təminatının rədd edilməsi

538 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- bunların hamısı doğrudur
- makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- instusional dəyişiklər yolu ilə yolu ilə
- uzunmüddətli pul tənzimləməsi ilə
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə

539 İstehlakın təhlili, pulun tarixi və pul nəzəriyyəsinə görə Nobel mükafatı alan iqtisadçı kimdir:

- U.Xoutri
- P.Samuelson

- S.Sismondi
 M.Fridmen
 A.Smit

540 F.Xayek iqtisadiyyatın tənziplənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- büdcə-vergiyə
 proteksionuzmə qarşı
 qiymət siyasətinə
 sosial siyasətə
 pul-kreditə

541 Aşağıdakı iqtisadçılar arasında London məktəbinin liderlərini müəyyən edin:

- A.Marşal,K.Menger
 M.Fridmen,P.Samuelson
 F.Xayek, L.Robbins
 K.Marks,F.Engels
 V.Oyken, A.Rustov

542 Aşağıdakı əsərlərdən F.Xayekə aid olanı seçin:

- Bunların hamısı
 Qiymət və istehsal
 Azadlıq konstitusiyası
 Mənfəər, faiz və investisiya
 Hüquq qanunauyğunluqları və azadlıq

543 Yeni klassik makroiqtisadi nəzəriyyə dedikdə aşağıdakılardan hansı başa düşülür:

- bunların hamısı
 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi
 Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
 Səmərəli tələb nəzəriyyəsi
 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

544 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin nümayəndələri kimdir: 1) İ.Şumpeter, 2) Q.Keri, 3) R.Lukas, 4) T.Sarjent, 5) N.Uolles

- 2, 3, 4
 1, 2, 3
 1, 2, 5
 3, 4, 5
 2, 4, 5

545 Ümumi müvazinət nəzəriyyəsində və rifah iqtisadiyyatında ilk kəşfedici işlərinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb

- Elinor Ostrom
 Duqlas Nört
 Sercon Riçard Hiks
 Pol Samuelson
 Teodor Vilyam Şilts

546 Hansı konsepsiya neoliberalizm nəzəriyyəsi ilə keynisçiliyin sintezi kimi xarakterizə olunur

- mübadilə iqtisadiyyatı
 qlobal cəhətdən tənziplənən bazar
 formalaşmış cəmiyyət

- azad bazar
 sosial bazar təsərrüfatı

547 İqtisadi qayda nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- M.Alle
 A.Müller-Armak
 L.Erxard
 V.Oyken
 V.Repke

548 Milli siyasi iqtisad sistemi əsərinin müəllifi kimdir:

- F.Xayek
 L.Erxard
 A.Ryustov
 F.List
 V.Oyken

549 İctimai inkişaf nəzəriyyəsinin banisi kimdir:

- U.Rostou
 Y.Şumpeter
 Q.Keri
 A.Piqu
 E.Çemberlin

550 Monetarizmin pul qanunu nədir?

- pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş büdcə-vergi siyasətidir
 pul təklifinin artımının orta illik sürətinin, pula tələbin artımına bərabər olmasıdır
 pula tələbin artımının orta illik sürətinin pula təklifin artımına bərabər olmasıdır
 pul kütləsinə, pul emissiyasına dövlət nəzarətidir
 pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş kredit-pul siyasətidir

551 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- mikroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
 makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
 bunların hamısı doğrudur
 qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə
 uzunmüddətli pul tənzimləməsi ilə

552 Neoliberalizmin ənənəvi liberalizmdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
 kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
 bunların hamısı
 kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
 təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi

553 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin nəzəri konsepsiyası kimlər tərəfindən işlənib hazırlanmışdır:

- V.Oyken, A.Rustov
 A.Marşal,K.Menger
 heç biri doğru deyil
 M.Fridmen,P.Samuelson
 K.Marks,F.Engels

554 Monetar nəzəriyyənin müəllifi kimdir?

- S.Sismondi
- P.Samuelson
- U.Xoutri
- A.Smit
- J.B.Sey

555 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- tədaviyə pul kütləsinə nəzarət

556 F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- qiymət siyasətinə
- inflyasiyanı məhdudlaşdırmağa
- büdcə-vergiyə
- pul-kreditə
- sosial siyasətə

557 Neoliberalların əsas fikirləri nədən ibarət idi?

- istehsal xərclərinin azaldılması
- dövlət sifarişlərinin artırılması
- az rentabelli iqtisadiyyat sahələrinin dövlət tərəfindən investisiyalaşdırılması
- keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- xarici investisiyaların artırılması

558 Səmərəli gözləmə anlayışını ilk dəfə iqtisadi ədəbiyyata kim gətirmişdir:

- C.Mut
- Q.Feldman
- S.Kuznets
- U.Şumpeter
- P.Salou

559 Neoliberalların hansı nümayəndələri pul kütləsinin hərəkəti prinsiplərini müəyyən etmişlər:

- L.Mizes və F.Xayek
- Ryueff və M.Alle
- L.Erxard və V.Repke
- M.Fridmen və A.Şvars
- V.Oyken və A.Ryustov

560 Neoliberalizmin iqtisadi siyasətə təsir istiqamətlərindən biri yanlışdır:

- dövlət büdcəsinin hər il tarazlaşdırılması
- kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilinin verilməsi
- tənzimlənmənin dolayı metodlarına üstünlük verilməsi
- nisbətən liberal xarici ticarət və valyuta siyasətinə təsiri
- kəşirli maliyyələşdirmənin məhdudlaşdırılması

561 Neoliberalizm və Keynşçiliyin ümumi tərəfini müəyyənləşdirin:

- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi

- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması
- təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi
- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi

562 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- büdcədən sosial ehtiyaclara təxsisatın azaldılması
- iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq
- büdcə xərclərinin artırılmasına qəti etiraz etmək
- bölgədə bərabərliyə nail olmaq

563 Monetarizm:

- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- Həmkarlar ittifaqını ən məşhur inhisarçı hesab edirlər
- iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir
- kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır

564 Monetarizm nədir?

- kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
- səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətini tənzimləməsidir
- təkrar istehsalın spesifik konsepsiyasıdır
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir

565 Monetaristlərin əsas tədqiqat obyektlərindən biri:

- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- tsikl və böhranlar problemi
- xarici amillər nəzəriyyəsi
- ifrat yığılma nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi

566 Keynsçilərdən fərqli olaraq nisbətən passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin keçirilməsinin tərəfdarları olan məktəb:

- Avstriya məktəbi
- Kembric məktəbi
- Frayburq məktəbi
- London məktəbi
- Çikaqo məktəbi

567 Frayburq məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- Bunların hamısı
- V.Repke
- A.Rustov
- L.Erxard
- V.Oyken

568 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır: 1) L.Erxard, 2) U.Şumpeter 3) F.Xayek, 4) L.Mizes, 5) M.Fridmen

- 4, 5

- 3, 4
- 2, 3
- 1,2
- 1, 5

569 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Mizesə məxsusdur:

- Nəzəriyyə və tarix
- "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
- "Hamı üçün rifah"
- "Quldarlığa gedən yol"
- "Mənfəət, faiz, investisiya"

570 Tetçerizm iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- Merkantilist
- Keynsçi
- Marjinalist
- Monetarist
- Marksist

571 Neoliberalizmin əsasını qoyan və onun metodologiyasını yaradan iqtisadçı kimdir?

- V.Oyken
- V.Repke
- A.Rustov
- L.Erxard

572 Monetarizm nədir?

- kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
- pul kütləsinin iqtisadi fəallığa, monetar vasitələrin və monetar siyasətin iqtisadi inkişafa təsir mexanizminin əsaslı surətdə öyrənən nəzəriyyədir
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir
- səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətini tənzimlənməsidir

573 Aşağıdakı əsərlərdən hansı L.Erxarda məxsusdur:-

- Bunların heç biri
- "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
- "Hamı üçün rifah"
- "Quldarlığa gedən yol"
- "Mənfəət, faiz, investisiya"

574 Monetarizm:

- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır
- kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə dövlətin sosial proqramını rədd edir və onu səmərəsiz sayır
- iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir

575 İqtisadi artımın empirik tədqiqi kimə məxsusdur:-

- P.Salou
- S.Kuznets
- Q. Feldman
- U.Cevons

U.Şumpeter

576 M.Fridmen hesab edir ki:

- dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşdır
- uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsəduyğundur
- bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- pul kütləsinə tənzimlənməklə, istehsalın artma, yaxud azalma sürətinə təsir etmək olar
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

577 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- büdcədən sosial ehtiyaclara təxsisatın azaldılması
- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- bölgədə bərabərliyə nail olmaq
- istehsalın azalması ilə eyni zamanda inflyasiyanın güclənməsi
- iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq

578 Neoliberalların hansı nümayəndələri bazar qiymətləri vasitəsilə iqtisadiyyatın özünü tənzimləmə mexanizminə üstünlük vermişlər:

- Ryueff və M.Alle
- V.Oyken və A.Ryustov
- M.Fridmen və A.Şvars
- L.Mizes və F.Xayek
- L.Erxard və V.Repke

579 Neoliberalizmin klassik forması hansıdır:

- Avstriya məktəbi
- London məktəbi
- Frayburq məktəbi
- Kembriç məktəbi
- Çikaqo məktəbi

580 Neoliberalizmin Keynsçilikdən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi
- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi
- inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması

581 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- M.Alle
- F.Xayek
- Y.Şumpeter
- L.Erxard
- L.Mizes

582 Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbidir.Bu hansı nəzəriyyədir?

- monetar nəzəriyyə
- ifrat yığılma nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

583 Monetaristlərə görə dövlətin makroiqtisadi siyasətinin məqsədlərinə aid deyil:

- bunların hamısı
- inflyasiya
- işsizlik
- məşğulluq
- iqtisadi artım

584 M.Fridmen hesab edir ki:

- dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşmır
- uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsədəuyğundur
- pul prinsipial, həlledici xarakterə malikdir
- bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

585 Sosial bazar təsərrüfatı modelinin əsas prinsiplərindən biri yanlıştır:

- sahibkarlığın iqtisadi müstəqilliyi və cavabdehliyi
- xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
- inhisarsız rəqabət
- qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
- inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi

586 Neoliberalizmi Fransada təmsil edən nəzəriyyə hansıdır:

- neoklassik sintez
- klassik nəzəriyyə
- dirjinizm
- keynsçi nəzəriyyə
- marjinalist nəzəriyyə

587 Neoliberalizm aşağıdakı məktəblərin hansına əks olan cərəyandır:

- klassik məktəb, əənəvi liberalizm və institusionalizm
- marksizm, keynsçilik
- yeni tarixi məktəb, neoklassiklər və əənəvi liberalizm
- köhnə tarixi məktəb, neoklassiklər və ordodoks keynsçilik
- neoklassiklərin və institusionalizmin

588 Monetarizm konsepsiyası nəyə əsaslanır:

- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və pul tədavülü sferası bölgüsünə
- marjinalist nəzəriyyəyə və dirjinizmə
- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və real iqtisadiyyata
- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və dirjinizmə
- real iqtisadiyyata və pul tədavülü sferası bölgüsünə

589 Monetarist konsepsiyanın qlobal strategiyası nədir?

- uzunmüddətli pul tənzimlənməsini mütləqləşdirmələri
- təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
- qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması
- mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi

590 Harrod-Domar göstərmişlərdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili:

- investisiya və iş qüvvəsi

- investisiya və gəlirin artım sürəti
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələri
- gəlirin artım sürəti və texniki tərəqqi
- texniki tərəqqi və istehsal vasitələri

591 Fransa neoliberalistlərinin fərqli xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki,

- inhisar və rəqabətin tənzimlənməməsi
- qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
- inhisarsız rəqabət
- xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
- Keyns nəzəriyyəsi qəbul etməmələri

592 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

- postkeynsçilər
- ortodoksallar
- marjinalistlər
- monetaristlər
- ordoliberalər

593 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- bazarın tənzimi konsepsiyası- iqtisadiyyatın hər dövlət tənziminin əleyhinədir
- tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- iqtisadiyyatın liberallaşdırılması
- sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması

594 P.Salou göstərmişdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili

- torpaqdır
- texniki tərəqqidir
- istehsal vasitələridir
- kapitaldır
- iş qüvvəsidir

595 Monetarist konsepsiyasının qlobal strategiyası nədir?

- bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
- təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- tələbin tənzimlənməsinin təsərrüfat həyatının təbliği
- mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi
- qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması

596 Neoliberalaların nəzəriyyəsi hansı ideyaların sintezidir:

- klassik məktəbin, ənənəvi liberalizmin və institusionalizmin
- köhnə tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ordodoksal keynsçiliyin
- neoklassiklərin və institusionalizmin
- ənənəvi liberalizm və drizmin
- yeni tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ənənəvi liberalizmin

597 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- iqtisadiyyat o qədər mürəkkəbdir ki, insan ağılı obyektiv iqtisadi qanunları dərk etmək iqtidarında deyil
- sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması

- iqtisadiyyatın liberallaşdırılması

598 Frayburq məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

- marjinalistlər
 ortodoksallar
 postkeynsçilər
 ordoliberalar
 monotaristlər

599 Uyğunluq pozulmuşdur:

- Kommons-empirik və ya konyuktur – statistik
 U.Mitçell-empirik və konyuktur –statistik
 C.Mut –səmərəli gözləmə
 C.Mut –səmərəli gözləmə
 Veblen –sosial psixoloji

600 Texnokratik nəzəriyyələrə aid olanı seçin:

- bunların hamısı
 postsənaye cəmiyyəti
 kütləvi istehlak cəmiyyəti
 informasiya cəmiyyəti
 texniki cəmiyyət

601 İnstitusional-sosioloji cərəyanın xarakterik xüsusiyyətlərini müəyyən edin:

- bunların hamısı
 texniki determinizmin güclənməsi
 sosial problemlərə diqqət verilməsi
 sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
 kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarətin həyata keçirilməsi

602 İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
 iqtisadi və sosial proseslərin qarşılıqlı asılılıqlarını öyrənmələri
 iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
 iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
 iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili

603 İnstitut anlayışı necə şərh edilir:

- bunların hamısı
 sabit təfəkkür tərzini kimi
 hüquq normaları kimi
 həmkarlar təşkilatı kimi
 rəqabət, inhisar və vergi kimi

604 İnstitusionalizm nümayəndələrini birləşdirən xüsusi bir metodoloji prinsip:

- bunların hamısı
 siyasi iqtisadın predmetinin dar mənada izah edilməsi
 siyasi iqtisadın predmetinin geniş mənada izah edilməsi
 siyasi iqtisadın predmetinin hüquqi əsasdan öyrənilməsi
 siyasi iqtisadın predmetinin yalnız texniki cəhətdən öyrənilməsi

605 İnstitusionalizm iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə daxil edir:

- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- insan davranışını, siyasi və digər texniki-iqtisadi amilləri

606 Aşağıdakı nəzəriyyələrin hansının izahında neolibəralar və monetaristlər həmfikir idilər:

- dəyər nəzəriyyəsinə bir şəxsin ağılının məhsulu hesab etmələrində
- psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığımda
- riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsində
- iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqda
- pul kütləsində baş verən tərəddüdlərdə

607 Rifah dövləti kimin konsepsiyası əsasında yaranmışdır:

- C.Kommons
- C.Keyns
- V.Oyken
- O.Filippis
- M.Fridman

608 Neoliberalistlərin tsikl nəzəriyyəsi monetaristlərdən necə fərqlənir:

- psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığım və s.
- pul kütləsində baş verən tərəddüdlərlə
- hamısı doğrudur
- iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqla
- riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsilə

609 Gəlirlərin bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin səviyyəsi hansı gəlir tərəküzləşmə indeksinin köməyi ilə ölçülür:

- Desil və Cinni əmsalı
- Desil əmsalı
- Kvinti əmsalı
- Cinni əmsalı
- Kvarti əmsalı

610 Lorens əyrisi göstərir:

- gəlirlərin faktiki bölgüsünün tam bərabər bölgü ilə üst-üstə düşməsi
- gəlirin orta səviyyədə fərqlənməsi
- gəlirin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüsündən fərqlənməsi
- əhali qrupları üzrə gəlirin qeyri-bərabərliyinin dərəcəsi
- cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyini

611 İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini
- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını

612 İnflyasiya ilə işsizlik arasında əlaqəni ilk dəfə kim araşdırmışdır?

- O.Filippis
- V.Oyken

- K.Marks
- C.Keyns
- M.Fridman

613 Proletariat anlayışını ilk dəfə kim işlətmişdir

- O.Kumo
- C.Robinson
- K.Marks
- E.Çemberlin
- C.Qelbreyt

614 Y.Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- investisiyaya
- əmək məsrəflərinə
- kapitala
- torpağa

615 İnstitutsionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- iqtisadiyyat üzərində "sosial nəzarət" və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
- iqtisadiyyat üzərində "sosial nəzarət" və sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadiyyat üzərində "sosial nəzarət"
- sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili

616 C.Kommonsə görə dəyər nəyə əsasən formalaşır?

- dəyərlilik
- «Kollektiv institutların» hüquqi razılığı
- əmək məsrəfləri
- tələb və təklifin nisbəti
- qiymət amilləri

617 İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər
- istehsal dairəsi
- istehsal və tədavül dairəsi
- tədavül dairəsi
- mikroiqtisadiyyat

618 U.K.Mitçelin ilk dəfə irəli sürdüyü təlim hansıdır:

- kapitalist planlaşmasının zəruriliyi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi
- müvazinətlik nəzəriyyəsi
- əhali məskunluğu nəzəriyyəsi
- böhransız tsikl konsepsiyası

619 T.Veblen, C.Kommons, U.Mitçell- onlar üçün ümumi olan nədir:

- əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması
- təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək
- mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi

620 Şumpeter göstərir ki;

- Kapital həmişə tədavül vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə tədiyyə vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə istehlak vasitəsi kimi çıxış edir
- Bunların hamısı doğrudur
- Kapital həmişə istehsal vasitəsi kimi çıxış edir]

621 Kapitalizmin transformasiyası konsepsiyaları çərçivəsində kapitalizmi sosializmləşdirmək ideyası hansı məktəbə məxsusdur:

- neomarjinalizm
- monetarizm
- institusionalizm
- neoliberal dirijizm
- neoliberalizm

622 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri barışdırmağı bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- ictimai psixologiyanın təkamülünü təhlil etmək
- kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət

623 Geniş statistik və faktiki materiallardan istifadə etməklə konkret təhlil metodu hansı məktəbə məxsusdur:

- neokeynsçilik
- neoliberalizm
- institusionalizm
- neoklassik
- monetarizm

624 Aşağıdakı təlimlərdən U.Mitçellə aid olanı seçin: 1) sosial liberal planlaşdırma, 2) pul təsərrüfatı institutu, 3) kütləvi istehlak cəmiyyəti, 4) ümumi rifah dövləti 5) beyinlər trestti

- 3, 4
- 2, 3
- 2, 4
- 1, 5
- 1, 2

625 Şumpeterin konsepsiyasına görə inkişafın hərəkətverici qüvvəsi:

- Bunların hamısı doğrudur
- Kapitaldır
- Sahibkarlıqdır
- Texnologiyadır
- Elmi-texniki inqilabdır

626 Neoliberalizm Fransada hansı adda yayılmışdır:

- neoliberalizm
- neomarjinalizm
- monetarizm
- neoindividualizm
- neoliberal dirijizm

627 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət
- bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri bəzəyən bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək

628 London(F.Xayek), Frayburq(V.Oyken, L.Erxard), Çikaqo (M.Fridmen) məktəblərinin nəzəri əsasını nə təşkil edirdi:

- təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi
- əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması
- azad sahibkarlıq ideyası

629 P.Samuelson Neoklassik sintez nəzəriyyəsinə hansı məktəbin və hansı iqtisadçının ideyalarını daxil etmişdi:

- U.Mitçell (institusionalizm)
- Kommons (institusionalizm)
- M.Fridmen (neoliberalizm)
- Veblen (institusionalizm)
- C.Helbreyt(institusionalizm)

630 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi üçün korrektə edici vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

- V.Pareto
- R.Kouz
- M.Fridman
- A.Piqu
- C.Keyns

631 Tarixi aşağıdakı beş mərhələyə bölən alim kimdir? ənənəvi cəmiyyət (primitiv texnika, kənd təsərrüfatı, iri torpaq sahiblərinin hakimiyyəti;-keçid cəmiyyəti (mərkəzləşmiş dövlət, sahibkarlıq);- dəyişiklik mərhələsi (sənaye inqilabı və onun nəticələri);- yetkinlik mərhələsi (elmi-texniki inqilab, urbanizasiya);-kütləvi istehlak mərhələsi (xidmət sahələrinin və istehlak malları istehsalının müəyyənləşdirici rolu):

- V.Roşer
- U.Rostou
- R.Aron
- A.Tofler
- E.Meyer

632 İctimai inkişafda iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərin vəhdətini və qarşılıqlı əlaqəsini əks etdirən istiqamət hansıdır?

- neokeynsçilik
- institusional-sosioloji
- neoklassik
- monetarizm
- neoliberalizm

633 U.K.Mitçelin iqtisadi təlimi hansı nəzəriyyənin əsasında dayanırdı?

- müvazinətlik nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi

- böhransız tsikl konsepsiyası
- Ç.Darvinin təbiətin təkamülü nəzəriyyəsi
- əhali məskunluğu nəzəriyyəsi

634 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

- sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- burjuva cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
- ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi
- mikroiqtisadi təhlilə geniş yer verməmələri

635 Aşağıdakı əsərlərdən hansı U.Mitçellə məxsusdur:

- "İqtisadi rifah nəzəriyyəsi"
- "İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi"
- "Mənafeələrin ahəgdarlığı"
- "Sərvətin bölüşdürülməsi"
- "İqtisadi nəzəriyyənin tipləri haqqında müəhazirə"

636 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Şumpeterə məxsusdur:

- "Mənafeələrin ahəgdarlığı"
- "İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi"
- "İqtisadi rifah nəzəriyyəsi"
- "İqtisadi harmoniya"
- "Sərvətin bölüşdürülməsi"

637 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

- burjuva cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
- planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi

638 Təklif nəzəriyyəsinin monetarizmdən fərqli cəhətini müəyyən edin: 1) vergi dərəcəsini aşağı salmağı, 2) vergi dərəcəsini yüksəltməyi, 3) məhdud pul siyasəti yeritməyi, 4) istehsal amillərinin uzunmüddətli dövlət tənzimlənməsi, 5) istehsal amillərinin qsamüddətli dövlət tənzimlənməsi

- 3, 4, 5
- 2, 3, 5
- 1, 3, 5
- 1, 3, 4
- 1, 2, 5

639 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- R.Vernon
- R.Lukas
- F.Sarcent
- N.Uolles
- C.Mut

640 İnstitusionalizm məktəbinin mühüm istiqamətlərindən biri:

- Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
- Kəşifən tələb nəzəriyyəsi

- İqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
 Əmtənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

641 İnhisarçı rəqabət problemini inkişaf etdirən siyasi iqtisad elminin nümayəndlərini seçin: 1) S.Amartiya, 2) U.Fdner, 3) N.Kaldor, 4) S.Domar, 5) U.Baumol

- 2, 4, 5
 1, 2, 3
 2, 3, 4
 3, 4, 5
 1, 4, 5

642 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını hansı nəzəriyyələr təşkil edir:

- beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
 xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
 bütün cavablar doğrudur
 son faydalılıq və istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
 beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi

643 Dövrü olanı seçin:

- Müqayisəli üstünlük- Adam Smit
 Neoklassik sintez- Roland Cons
 Ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
 Mənafeələrin ahəngdarlığı- J.Şumpeter
 Mütləq üstünlük- David Rikardo

644 A.Emanuelin radikal konsepsiyasında bazis rol olmayan təlim:

- xırda burjua siyasi iqtisadı
 merkantilizm
 bunların hamısı
 marksizmin ayrı-ayrı müddəaları
 radikal siyasi iqtisad

645 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
 investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
 səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
 iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
 Keyns nəzəriyyəsinin “natamam işsizlik şəraitində müvazinət” nəzəriyyəsi kimi şərhidir

646 Hansı iqtisadçı ictimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab etmiş və cəmiyyətin bütün gəlirlərinin müxtəlif növ gəlirlərə bölgüsünü iqtisad elminin predmeti adlandırmışdır:

- K.Menger
 A.Marşal
 C.Keyns
 C.Klark
 A.Piqu

647 Aşağıdakılardan hansılar dünya təsərrüfatı haqqında nəzəriyyələrə aiddir:

- beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
 xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
 bütün cavablar doğru deyil
 bütün cavablar doğrudur

- beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi

648 Dünya təsərrüfatına dair müxtəlif problemlər hansı istiqamətə uyğun qruplaşdırılır:

- xarici ticarət münasibətləri, açıq iqtisadiyyatda müvazinət problemləri
 beynəlxalq maliyyə və tədiyyə balansı
 gömrük müdafiəsinin optimal səviyyəsilə bağlı olan problemləri
 valyuta kursu rejimi və optimal kurs problemləri
 bütün cavablar doğrudur

649 Ölkələrin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- Stolper Samuelson
 Ronald Cons
 Maykl Porter
 Adam Smit
 Raymond Vernon

650 Beynəlxalq ticarətin ən yeni nəzəriyyələri içərisində yanlış olanını göstərin:

- Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
 Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
 Kəşifən tələb nəzəriyyəsi
 Texnoloji fərq teoremi
 Əmtənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

651 P.Samuelson və R.Consun hazırladıqları spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsində nədən bəhs olunur:

- Ölkələrin bir qismi mövcud əmtəələr, digər bir qismi isə yeni əmtəələr üzrə ixtisaslaşır
 Beynəlxalq ticarətin əsasında əmtəələrin nisbi qiymətlərində olan fərqlər durur
 Heç biri
 Bunların hamısı
 Xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır

652 Rifah iqtisadiyyatının zənginləşdirilməsi nəzəriyyəsinin Nobel mukafatı laureatı kim olmuşdur?

- M.Fridmen
 R. Stoun
 S.Amartiya
 A.Hansel
 S.Domar

653 Kuznest tsiklləri:

- qısamüddətli tsikllər
 Toffər tsiklləri
 Forrester tsiklləri
 tikinti tsiklləri
 uzunmüddətli tsikllər

654 200 ili əhatə edən tsikllər:

- uzunmüddətli tsikllər
 Toffər tsiklləri
 ortamüddətli tsikllər
 qısamüddətli tsikllər
 Forrester tsiklləri

655 2-4 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
- Toffər tsiklləri
- ortamüddətli tsikllər
- uzunmüddətli tsikllər
- qısamüddətli tsikllər

656 1000-2000 ili əhatə edən tsikllər:

- Toffər tsiklləri
- Juqlyar tsiklləri
- Kitçen tsiklləri
- Forrester tsiklləri
- uzunmüddətli tsikllər

657 40-60 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
- Toffər tsiklləri
- qısamüddətli tsikllər
- uzunmüddətli tsikllər
- ortamüddətli tsikllər

658 7-12 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
- qısamüddətli tsikllər
- Toffər tsiklləri
- uzunmüddətli tsikllər
- ortamüddətli tsikllər

659 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- C.Mut
- R.Lukas
- F.Sarcent
- N.Uolles
- M.Pozner

660 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
- investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
- səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- pul amili əlavə olmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir

661 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi hansı iqtisadi siyasəti nəzərdə tutur?

- Bunların hamısı
- makro və mikro iqtisadi əlaqələndirməni
- iqtisadi siyasətin nəticəsinin dəyişməsinə
- gözləmənin mümkün təsirini
- dövlətin iqtisadiyyata məhdud müdaxiləsini

662 Xalis ticarət – sənaye inhisarlarını və azad rəqabəti təhlil edən iqtisadçı:

- Raymond Vernon
- Staffan Linder
- Pol Samuelson

- Con Stüart Mill
 Alfred Marşall

663 Xarici ticarət problemi ilk dəfə hansı nəzəriyyə tərəfindən öyənilmişdir:

- neoliberalist nəzəriyyə
 merkantilist nəzəriyyə
 klassik nəzəriyyə
 neoklassik nəzəriyyə
 monetarist nəzəriyyə

664 Kəşişən tələb nəzəriyyəsinin əsası kim tərəfindən qoyulmuşdur:

- Raymond Vernon
 Staffan Linder
 Pol Samuelson
 Con Stüart Mill
 David Rikardo

665 Bu nəzəriyyəyə görə, ölkənin ixracının strukturu müəyyən dərəcədə idxalatçı ölkədə mövcud olan tələbdən asılıdır, əmtənin çox az bir hissəsi ixrac üçün istehsal edilir və onların əksəriyyəti ölkə daxilində satılır:

- əmtənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
 spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
 müqayisəli üstünlüklər nəzəriyyəsi
 kəşişən tələb nəzəriyyəsi
 mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

666 Qiymətlərin yüksəlməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətləndirilməsini əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- Tarazlıq
 Keynsçi
 Monetar
 Marksist
 Psixoloji

667 Qeyri-təkmil bazar informasiyası şəraitində istehsala kapital qoyuluşlarında gözlənilən və real nəticələrindən asılı olaraq optimizmə və ya pessimizmə uyğun iqtisadi fəaliyyəti əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- Tarazlıq
 Psixoloji
 Keynsçi
 İfrat yığıcı
 Monetar

668 C.Tyunenə görə:

- mövcud torpaq sahələrini becərən fəhlələr yeni torpaq sahəsi almaq üçün özünün bu günkü torpağını atıb gedə bilər
 qiymətlə kəmiyyət arasında təcrübə ilə təsdiq edilən və nəzəri cəhətdən əsaslandırılması tələb olunmayan əks nisbət açıq görünür
 iqtisadi davranışın əsası insan tərəfindən nemətin psixoloji qiymətləndirilməsi və bu nemətlər arasında seçim etməkdir
 tələb funksiyası mənfəyə meyllidir, belə ki, əmtənin əlavə vahidinin alışından əldə olunan əlavə faydalılığın adətən aşağı düşdüyü kimi şərh edilir
 müxtəlif əmtəələr üçün tələbin elastikliyi müxtəlifdir

669 Kapitalizmin transformasiya nəzəriyyəsinə aid deyil:

- xalq kapitalizmi
- kollektiv kapitalizm
- qarışıq iqtisadiyyat
- rifah dövləti
- mübadilə iqtisadiyyatı

670 A.Laffer Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi hansı problemin həllini nəzərdə tutmurdu?

- inflyasiyanın tənzimlənməsi
- təklifin stimullaşdırılması
- büdcənin sağlamlaşdırılması
- sosial proqramların dondurulması
- vergilərin azaldılması

671 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- neoklassik və neoliberalizm
- neoliberalizm və monetarizm
- neokeynsçilik və neoklassik
- neoliberalizm və neokeynsçilik
- monetarizm və neokeynsçilik

672 Təklif nəzəriyyəsinin ən mühüm xidməti nədir:

- monetarizmlə eyni olan neoklassik sintez makroiqtisadi nəzəriyyədir
- iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
- iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin zəruriliyini əsaslandırılmışdır
- mənfəətin yüksəldilməsini mümkün edir ki, bu da öz növbəsində məşğulluğu stimullaşdırır
- nominal əmək haqqının dəyişməsinin qiymətin səviyyəsindəki dəyişiklikdən qeri qalmasıdır

673 Təklif nəzəriyyəsinə son dərəcə mühüm yer tutur:

- Fillips əyrisi
- spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- əmtəənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- Laffer səməresi

674 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sistemə münasibəti ondan ibarətdir ki, bu tənzimləmə: 1) uzunmüddətli xarakterə malik olmalı, 2) uzunmüddətli xarakterə malik olmamalı, 3) məcmu tələbin antitsiklik idarə olunmasına şərait yaratmamalı, 4) istehsal amillərinin təklifinin stimullaşdırılmasına yönəldilməli

- 2, 3, 4
- 1, 2, 3
- 3,4
- 1, 3, 4
- 1, 2

675 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin qəbul etmədiyi fikir:

- təklifin stimullaşdırılması
- vergilərin azaldılması
- büdcə kəsiri
- sosial proqramların dondurulması
- büdcənin sağlamlaşdırılması

676 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- neoliberalizm və neokeynsçilik
- keyns və neoklassik iqtisadi artım
- neoklassik və neoliberalizm
- neoliberalizm və monetarizm
- monetarizm və keynsçi səmərəli tələb

677 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin qərbi Avropa nümayəndələrini seçin:

- Marks-Engels
- Samuelson-Xiks
- Xekşer-Olin
- Smit-Rikardo
- Cevons-Marşall

678 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir: 1) son faydalılıq, 2) tələb-təklif, 3) qarışıq iqtisadiyyat, 4) son məhsuldarlıq, 5) mübadilə iqtisadiyyatı

- 1, 3, 5
- 1, 2, 3
- 2, 3, 4
- 1, 2, 4
- 3, 4, 5

679 Dövrü olanı seçin:

- R.Vernan- ölkələrin rəqabət üstünlükləri
- P.Samuelson- kəsişən tələb nəzəriyyəsi
- R.Vernan- məhsulun həyat dövrü
- E. Hekşer, Olin- İstehsal amilləri nəzəriyyəsi
- M.Porter- istehsal amilləri nisbəti

680 Bu nəzəriyyənin tərəfdarları bazar iqtisadiyyatı təşkilinin ən sınırlı üsulu və təbii qərarlaşmış iqtisadi fəaliyyət sistemi kimi qələmə verirlər:

- neoliberalist nəzəriyyə
- merkantilist nəzəriyyə
- təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- neoklassik nəzəriyyə
- monetarist nəzəriyyə

681 Aşağıda adları qeyd olunan konsepsiyalardan C.Helbreytin maraq dairəsinə aiddir:

- Duapoliya nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Müvazinətli qüvvələr nəzəriyyəsi
- Optimal müvazinət nəzəriyyəsi
- Xalis inhisar nəzəriyyəsi

682 Uyğunluq pozulmuşdur:

- ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
- istehsal amilləri nisbəti- Hekşer və Olin
- mütləq üstünlük –A.Smit
- ölkələrin rəqabət üstünlükləri – S.Linder
- müqayisəli üstünlük- D.Rikardo

683 Təklif nəzəriyyəsinin tərəfdarlarının xüsusi əhəmiyyət verdiyi iqtisadi fikir:

- investisiya həcmi sabitləşdirmək və milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- investisiya həcmi sabitləşdirmək
- fiskal və pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi dəyişməsinə tarazlaşdırmaq
- amortizasiyanı sürətləndirmək siyasəti ilə istehsalı stimullaşdırmaq

684 Pul amili əlavə olunmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir. Bu:

- neoklassik sintez nəzəriyyəsidir
- dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
- qismən tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyanıdır
- ümumi tarazlıq şəraitidir

685 P.Samuelsonun fikrinə görə:

- dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir
- mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- maliyyə siyasətinin vəzifəsi "ictimai əmtəələr" təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir
- ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
- xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır

686 Müasir kapitalizmdə xüsusi inhisarlar ziddiyyət təşkil etmirlər, çünki dövlət xüsusi inhisarlarla əməkdaşlıq edir. Bu fikrin müəllifi kimdir:

- A.Emmanuel
- P.Samuelson
- M.Valras
- C.Helbreyt
- İ. Vallersteyn

687 Xiks və Keyns tərəfindən işlənmiş məcmu-tələb və məcmu təklif asılılıq modeli:

- «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- «gəlirlər-xərclər» modeli
- IS-LM modeli
- AD-AS modeli
- «ford mustanq» modeli

688 Aşağıdakılardan hansılar tsiklər nəzəriyyəsinə aid deyil?

- monetarist nəzəriyyələr
- Keynsçi nəzəriyyələr
- Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri
- iqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi

689 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət nəzəriyyələrinə aiddir: 1) mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi, 2) iqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi, 3) istehsal amilləri nəzəriyyəsi 4) istehsal amilləri nisbəti, 5) optimallıq nəzəriyyəsi

- 1, 2, 3
- 1, 3, 4
- 1, 3, 5
- 2, 3, 4
- 3, 4, 5

690 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansıda mikroiqtsadi problemlərin araşdırılmasından istifadə olunur:

- bunların heç biri
- istehsal amillərinin qiymətlərinin bərabərləşməsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- istehsal amillərinin nisbəti

691 Antitrest qanunvericiliyinə qarşı çıxılır:

- C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
- M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”
- İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
- F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
- P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”

692 F.Aydolon Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf kitabında hansı iqtisadçının fərziyyəsini inkar edir:

- P.Samuelsonun
- İ. Vallerstaynın
- A.Emmanuelin
- C.Helbreytin
- M.Valrasın

693 Asimmetrik qarşılıqlı asılılığın güclənməsi haqqında ideya hansı iqtisadçı tərəfindən öz şərhini tapmışdır:

- C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
- İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
- F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
- P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”
- M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”

694 C.S.Millin beynəlxalq dəyər qanununa görə:

- xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- ölkələr daha az xərclərlə istehsal etdikləri əmtələri ixrac edir
- mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
- dünya bazarında əmtə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir

695 Bir ölkə hansı istehsal amili ilə zəngindir, istehsalı həmin amildən daha çox tələb edən əmtəələr üzrə müqayisəli üstünlük əldə edər və bu sahədə də ixtisaslaşar. Bu hansı nəzəriyyədir:

- mütləq üstünlük
- müqayisəli üstünlük
- spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- istehsal amillərinin nisbəti
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi

696 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto-səmərəlidir. Bu:

- rifahın ikinci teoremidir
- rifahın birinci teoremidir
- qismən tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyandır
- ümumi tarazlıq şəraitidir

697 E.Hekşer və B.Olinin hansı nəzəriyyəsinə görə hər bir ölkə müqayisəli üstünlüyə malik olduğu mal istehsalı üzrə ixtisaslaşaraq onu ixrac edir?

- istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- istehsal amillərinin nisbəti
- müqayisəli üstünlüklər
- istehsal amillərinin nisbəti
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

698 N.D.Kondratyevin böyük tsikllərin və ya uzun dalğaların təkrarlanmasını əlaqələndirirdi:

- qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi və uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə fondları ilə əlaqədar
- qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi ilə əlaqədardır
- uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə fondları ilə əlaqədar
- uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan əsas kapitalın yeniləşməsi ilə əlaqədar
- ortamüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə və dəyişən kapitalla əlaqədar

699 Aşağıdakılardan hansılar tsikllər nəzəriyyəsinə aiddir?

- heç biri
- Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri
- Keynsçi nəzəriyyələr
- monetarist nəzəriyyələr
- iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi

700 ETT-nin inkişaf prosesində əməyin zaman etibarlı ilə kapitalla silahlanması son hədd daxilində əmək və kapital arasında əvəz olunması necə müəyyən olunur?

- ETT-i Xarrodə görə bitərəflilik
- ETT-i Solouya görə bitərəflilik
- ETT-i əmək qənaətcilliyi
- ETT-i Xiksə görə bitərəflilik
- ETT-i kapitalla qənaətcillik

701 Xiks və Xansen tərəfindən işlənmiş əmtəə və pul bazarının qarşılıqlı asılılıq modeli:

- «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- «gəlirlər-xərclər» modeli
- «ford mustanq» modeli
- AD-AS modeli
- IS-LM modeli